

Četvrtak, 2. februar 2006.

Svedok Josip Čović

Svedok P-012

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.22 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobar dan gospodine. Moram još jednom da vas podsetim na svečanu izjavu koju ste dali na početku svog svedočenja i koja je, naravno, još na snazi. Gospodine Bulatoviću izvolite, imate reč.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT BULATOVIĆ

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobar dan časni Sude. Dobar dan svima u sudnici. Dobar dan gospodine Čoviću. Ja sam advokat Momčilo Bulatović, jedan od branilaca gospodina Veselina Šljivančanina. Ja ću vam postavljati pitanje u ime tima Odbrane gospodina Šljivančanina. Pokušaću da ne ponavljam ono šta su moje uvažne kolege već pitale, ali ako bude nekih razjašnjenja, ja vas molim da odgovarate. Ali bih vas zamolio da kad ja završim sa pitanjem, pa onda vi da odgovarate da ne bi upadali jedan drugome u reč i na taj način ometali Službu za prevođenje (CLSS, Conference and Language Services Section) da prevede kvalitetno ono šta ste vi rekli. Nadam se da smo se razumeli. Gospodine Čoviću, da li se sećate koliko ste izjava vi vezano za dešavanja u Vukovaru 1991. godine dali i kome?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Broj izjava ne znam koliki je broj, ali ja sam govorio samo ono što sam vidio i osobno što sam doživio. I govorio sam istinu onu koju sam vidio. Ništa drugo.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, ja vas nisam pitao o sadržini, nego sam vas pitao o broju izjava. Znači, da li možete da se setite kome ste sve davali izjave vezano za to što ste vi preživeli u Vukovaru 1991. godine?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Konkretno izjave sam davao gospodi iz Tužiteljstva ovoga Suda.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hoćete li mi reći koliko puta ste njima davali izjave?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Njima sam davao izjave... Dva dana smo razgovarali i dao sam izjave i posle toga smo se još jedanput sastali, pa smo pročitali to da vidimo i da ispravimo nešto ako nije dobro napisano. I to je gospoda iz Tužiteljstva provela koje sam ja napisao i s tim se jako slažem.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hoćete li mi reći da li se sećate kada ste to dali izjavu dva puta, a kada je bilo ovo kada ste pročitali tu izjavu i vršili prepravke, odnosno kontrolisali da li je dobro napisano?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: To je... Ne znam sad točno datumski, ali otprilike prije mjesec, mjesec i po dana smo vršili te ispravke koje su napravljene.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li ćemo se složiti ako kažem da ste izjavu davali 2003. godine?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: To sigurno ako piše ovdje jeste, to je 5. deveti 2003. godine.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: 4. i 5. jedanaesti, je li tako?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: 5. deseti 2003. godine.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: 5. deseti... Dobro. Da li se sećate gospodine Čoviću da ste neku izjavu davali 14. marta 1995. godine?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam davao nikakvu izjavu.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Niste davali nikakvu izjavu vezanu za kršenje ljudskih prava, stradanje civila, žrtve i ono šta se desilo vama u Vukovaru 1991. godine?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam ovo vaše pitanje na čega se odnosi? Ako se odnosi, onda sam ja izjave posle logora davao našim udrugama u Zagrebu i raznim ljudima koji su tražili i naravno da sam im davao izjave, ispričao šta smo proživili i kako je sve izgledala ta teška agresija na Vukovar i toliki broj mrtvih ljudi.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li vam znači nešto ime Kezele Mara?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Prvi puta to čujem. Kezele Mara, ne poznam tu osobu.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Zamolio bih sudskog poslužitelja da gospodinu Čoviću da jednu izjavu da on pogleda i da vidi da li mu je poznata ta izjava. Izjava sadrži određene ispravke, pa da vidi da li je eventualno možda on nešto ispravljao. To je izjava iz marta meseca 1995. godine. To je izjava ne engleskom jeziku.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste na engleskom jeziku, ali to je s obzirom na datum, je l' piše ovdje... Ne, ne. Sigurno ne. To jedino moguće da su eventualno neke udruge naše kojima smo davali izjave i dva puta sam nastupio na "Radio Zagrebu". Jedino možda iz toga da je... Možda to sastavljeno i tako da ja stvarno ne znam ništa o tome zapisniku.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja bih zamolio sudskog poslužitelja da vam da izjavu, prevedenu tu izjavu na hrvatskom jeziku da pogledate, pa da vidite da li tu ima podataka nekih koje ste mogli vi da date osobi koja je od vas uzimala tu izjavu. Evo izvolite. Inače radi se o izjavama časni Sude koje smo mi dobili od strane kolega iz Tužilaštva, kao izjave koje je dao danas prisutni svedok.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja ostajem pri onom odgovoru da se eventualno taj zapisnik i da je ta, ovaj, gospođa Matija Kezele mogla sastaviti iz mojih nastupa na radiju u Zagrebu i ovaj, izjava udrugama.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, da li to znači, da zaključim, da vi tvrdite da nikada niste razgovarali sa osobom koja se zove Kezele Mara?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu reći jer ne znam. A čak su i tamo gdje smo mi bili prognanici, dva puta je jedna dama dolazila i razgovarala sa mnom. Da li je to možda ona, to vi znate sigurno.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: A gde je to razgovarala ta dama sa vama?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa kad sam bio u progonstvu u Vojnom učilištu u Zagrebu.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Čoviću, uz ovu izjavu koju sam vam dao, kako na engleskom, tako i u prevodu, imate jedan spisak. Probajte da ga nađete.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Evo pronašao sam taj spisak, ali ja taj spisak sigurno nisam sastavljao. Ja mogu samo pretpostaviti po čistoj logici da je eventualno ta gospođa nakon razgovora sa nas većim brojem stradalnika sastavila taj spisak.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, ako imate srpsku verziju, odnosno hrvatsku verziju spiska pred sobom... Je li imate hrvatsku verziju?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Imam.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hrvatsku verziju?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Okrenite stranu 8.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Tri, pet ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Mislim da gleda englesku. E, okrenite stranu. Pogledajte tekst dole koji počinje... podvučena su imena. Hoćete li pročitati taj tekst molim vas?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: "Podvučena su imena lokalnih četnika. Svedok ih je vidio kako čine zločine nad hrvatskim zatvorenimcima. O ostalima je čuo od susjeda, drugih građana i poznanika, ali nije osobno svojim očima vidio kako čine zločine."

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hvala. Ovaj spisak je dostavljen uz vašu izjavu, iz čega zaključujem da ste vi dali podatke o ljudima koji su na ovom spisku, koji čine zločine, a da za neke ste čuli od drugih da su ti ljudi sa spiska činili zločine, pa su na spisku podvučena imena onih koje ste vi videli da čine zločine. Pogledajte ta podvučena imena, pa mi recite da li znate nekog od tih ljudi ili da vas ja pitam?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Evo, ja od ovih ljudi podvučenih ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Prvo znam Čapalo, Mirko Vojnović, jer sam osobno ga vidio kad je ulazio u bolnicu ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: To ste objasnili ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: To sam objasnio ranije. E sad mogu pogledati dalje. Evo, druga osoba, druga osoba je Jezdimir Stanković. On je... Ja njega znam, jer se njega... On je imao nadimak... U gradu su ga zvali Kesega i on je mene osobno kad smo stajali na "Veleprometu" ispred onih hangara, onda je prišao k meni i znao me je iz viđenja. To je sin bivšeg direktora vukovarskog radija i novina prije rata, i naslonio me je na hangar i pokupio je uglavnom novac iz novčanika, osobne dokumente mi je bacio i ja sam okrenuo glavu i zamolio ga samo da mi vrati osobne dokumente koje je bacio i onda me je udario čizmom u leđa i kaže: "Evo ti dokumenata", i onda je otišao. Eto, to se vrlo dobro sjećam ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: U kojoj uniformi je on bio?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: On je bio teritorijalaca, ali nije imao neku uniformu. Onako, više obično je bio obučen. E sad, mogu pogledati još do kraja. Više ovdje ja osobno nisam vidio i ne znam odgovoriti. To će vjerovatno drugi svjedoci ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Koji su doživili to.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, pod brojem 5, pogledajte ime pod brojem 5?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Aha, tu je taj pod brojem 5, Peko Pavlica. To, to... Ako... Ja znam drugog. Taj se zove Pero Pavlica. Taj je bio na kapiji kod bolnice i ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: To ste objasnili. Znači nije u pitanju ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Peko ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Peku Pavlicu ne znate ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Nego je Pero ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Pero. Moguće da je greška. Dobro.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je moguće da je greška.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, ovu izjavu koju imate pred sobom na hrvatskom jeziku koju sam vam dao, da li ste je ikada imali u rukama pre danas?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Prvi puta danas. Nisam imao to pred sobom.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Nikad je niste imali?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Nikad nisam imao. Ovo prvi puta i čak se iznenadujem da postoji.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Na toj izjavi stoji da ste vi tu izjavu potpisali. Da li se sećate toga?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam. Ja kažem jedino kad sam razgovarao s tim damama koje su dolazile kod nas. Ne sećam se da li su... One su pisale, ovaj, rukom i da li sam ja potpisao to... Ne sjećam se. Ali, ovaj, ja ovo ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Pitaću vas gospodine Čoviću... Zahvaljujem na ovom odgovoru. Da pređemo na nešto drugo. Da vas pitam, pod brojem 30 ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Bogunović Boro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Isto ne znam.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li ste ikada čuli za čoveka Bogunović Boru?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Nisam čuo i ne znam. Ne mogu reći ništa i ne želim da kažem ako ne znam ništa. Ja želim samo istinu da govorim i neću da govorim ako čovjeka ne znam i ne znam gdje je bio i šta je radio i tako dalje ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da, Boro... Ne znam. Sigurno ga ne znam.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, da pređemo na ona dešavanja u Vukovaru koja mene i Odbranu gospodina Šljivančanina zanimaju. Kada ste govorili u onom glavnom ispitivanju koje je vodio uvaženi tužilac, rekli ste da je takozvana Hrvatska vojska imala u početku neko lovačko oružje i nekoliko artiljerijskih oruđa. Je li tako?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hoćete li mi reći o kojim se to artiljerijskim oruđima radi, koja je to vrsta i koji je kalibar artiljerijskog oruđa?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa to artiljerijsko oruđe, to sam ja samo poznao... čuo od kolega u progonstvu i u logoru da je bio na Trpinjskoj cesti jedan, ovaj, top i ovaj, moja je bila, ali nisu mi rekli, moja je bila pretpostavka da su sačuvali i one protuavionske topove. A posle jesu bila zarobljena dva tenka JNA i nisu bila oštećena jako i naši su branitelji te tenkove upotrebljavali za odbranu. To je moje saznanje što se tiče teškog naoružanja.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Govorili ste, mislim, juče da je, kako vi kažete, braniteljima Vukovara pružana artiljerijska podrška iz pravca Vinkovaca, je li tako?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da, kad se moglo. Ali kad smo mi bili opkoljeni tri mjeseca, onda je bilo jako teško ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hoćete li mi reći da li znate odakle artiljerijsko oruđe kod Vinkovaca? Da li znate poreklo tog artiljerijskog oruđa?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam ja porjeklo. To će vam bolje sigurno objasniti drugi svjedoci, a najveće svjedočanstvo vam može dati Mile Dedaković Jastereb, koji je bio zapovjednik.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli za Varaždinsku kasarnu i dešavanja oko Varaždinske kasarne?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. To sam čuo i da su na dobrobit odbrane Hrvatske, da su... Čuo sam to i da su došli do dosta teškog naoružanja koje su upotrebili za odbranu ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Vukovara ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: E sada, u kojim djelovima, ja nisam upoznat s tim.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli da je to oružje prebačeno u Vinkovce i upotrebjeno za odbranu Vukovara?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja pretpostavljam. Nisam čuo od nikog direktno, ali pretpostavljam da jeste, jer i logično bi bilo ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da jeste.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Juče ste, odgovarajući na pitanja kolege Borovića, govorili o nekom vašem logističkom radu u odbrani Vukovara ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Pa vas je kolega Borović pitao, ali mislim da ste ostali nedorečeni u tome, oko vaše pomoći logističke artiljeriji branitelja, pa me interesuje da li ste imali neku ulogu u tome, kakvu ulogu? Da nam malo bliže objasnite to vaše logističko delovanje oko artiljerije branitelja Vukovara.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Taj odgovor nije bio u vezi artiljerije. To je bio ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Ja vas onda pitam za artiljeriju ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jer artiljerija... U onom djelu u kojem sam ja bio sa našim braniteljima, dečkima, tu i nije bilo artiljerije. Jedino su imali ručne granate koje su upotrebljavali u odbrani protiv tenkova.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hvala. Gospodine Čoviću, kada govorite šta su branitelji Vukovara imali, ručne granate, da li su imali mine i ako jesu, koje vrste?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jesu. Imali su mina i gdje god, sve su postavili, ovaj, da napadači ne mogu proći i s tim su, ja mislim, puno pomogli da se grad uspjevao braniti tri mjeseca.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Hoćete li mi reći da li znate gde su sve bili branitelji Vukovara postavili minska polja?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa postavili su prema... Na područjima odakle su se očekivali napadi i ipak to su dečki dobro uradili i eto, da ne ponovim, da je to velika pomoć bila kod odbrane.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li su to bile pešadijske mine, protivtenkovske mine ili neke treće? Ili su bile i jedne i druge?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Uglavnom su bile protutenkovske mine.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je to postavljeno po nekom sistemu od strane obučениh ljudi za tu vrstu borbe ili je to bilo onako, da kažemo, rasuto bez ikakvog plana?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je bilo baš, ovo ste dobro rekli, rasuto bez ikakvog plana, samo na onim mjestima gdje su tenkovi mogli prolaziti i gdje su se očekivali napadi. I tu je najviše postavljeno i to su dečki dobro, dobro razmišljali i pokazalo se konačno.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću da li vam je poznato da su branitelji Vukovara napravili jedan put kroz kukuruz, neki tajni put? Da li znate nešto o tome?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jesu, to nam je bilo... Kroz kukuruz, točno i najviše se tu noću dolazilo, pojedini ljudi, ali tu se nije moglo dostavljati naoružanje, nego se tu najviše dostavljalo bolnici lijekova za ranjenike u bolnici. I mnogi koji su ranjenici ostali živi mogu zahvaliti samo tim ljudima koji su kroz kukuruz taj, taj put koji je bio... i znam točno gdje je bio... Svaka im čast. Jednog čak i osobno poznajem koji mi je i rekao da je nosio samo lijekove u bolnicu.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, kada govorite u vašoj izjavi datoj Tužilaštvu, a i u ovoj izjavi za koju vi kažete da je nikada niste videli, mada su one vrlo slične, da ne kažem identične, govorite o vašem delovanju u pomoći braniteljima Vukovara, time što ste, između ostalog, i prevozili ranjenike. Mene zanima čime ste ih prevozili?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Nažalost, vrlo smo ih rijetko prevozili. Kada je bio manji pad bombardiranja, odnda smo... još smo uvijek našli poneki automobil u podrumu, pa smo onda ranjenika stavili, pa smo teškom brzinom jurili do bolnice. Ali to je bilo rijetko. Najviše smo mi sami koji smi i hranu... mi smo najviše te ranjenike prenosili, da ne kažem, prosto na leđima, jer sam ja dvojicu tako mladića spasio. I najviše smo tako ranjenika prenosili, a vrlo malo prevozom.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je nekada dolazilo vozilo Hitne pomoći da preveze ranjenika?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije dolazilo, jer oni nisu ni mogli dolaziti, jer nismo imali nikakve veze da bi mogli javiti bolnici, nego ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Kad se desio slučaj, mi smo odmah morali... nosili te ljude.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Pošto ste bili čovek koji je davao pomoć, podršku i logistiku, davao savete braniteljima Vukovara, imali ste komunikaciju s njima, razgovarali, informisali vas, da li znate kako su sa raznih linija koje ste crtali juče, komunicirali branitelji Vukovara, na koji način, kojim sredstvima veze?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Kako mislite? Na linije odbrane ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Nacrtali ste odbranu ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ili sa linije odbrane nama koji smo se nalazili malo u pozadini? Nismo imali nikakve veze.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Na koji način ste onda, kao ljudi u pozadini, znali šta treba na liniji?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam njima rekao kad su se mjenjali, kad su jedni bili cijeli dan i cijelu noć, pa su onda išli drugi, onda sam ih uvijek posavjetovao.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Govorili ste gospodine Čoviću da ste davali logistiku da kopaju rovove, da kopaju dublje rovove?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hoćete li mi reći, na onim linijama koje ste juče crtali na mapi Vukovara, koje vam je pokazao uvažni kolega Borović, da li je duž cele te linije bilo iskopanih rovova?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Tamo je bilo malo rovova iskopanih, jer tamo su sve ulice i kuće i većinom su bili u podrumima. Međutim, rovovi su iskopani prema... na kraju Bogdanovaca, prema Lovачkom domu, to je prema Bogdanovcima, a na obilaznici su bili tenkovi. I iz tog pravca su jako, baš ovaj dio gdje smo mi... gdje sam bio sa braniteljima, ti tenkovi su baš taj dio grada jako bombardirali, tako da sam ih onda zamolio da tom dužinom, a to je sigurno jedno 500 metara, da što dublje rovove iskopaju i da ti rovovi služe za spašavanje života. I danas mi zahvaljuju što sam im to učinio, koji su ostali živi.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li ste bili vi da vidite te rovove kako su iskopani, da date neke sugestije na terenu?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jesam. Išao sam i pregledavao sam i još sam davao savjete da na svakih 10 metara još sa strane pod zemlju iskopaju i kad je ogroman pljusak granata, neka onda uđu tu unutra. I čak sam im rekao ako naiđu na kakvo drveće, pa da tu malo gore bace preko kanala iskopanog i eto, tako na taj način. Malo su se branitelji onda ljutili što sam ih ja nagovarao i prosto tjerao da to učine. E, danas mi zahvaljuju što sam im to uradio, jer vjeruju da su zato pola više živi nego što bi ostali.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li ste davali određene sugestije i oko postavljanja protivtenkovskih mina?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: To su oni znali. To su oni znanali i nisam im morao kazati. Oni su samo meni rekli da ih postavili, ovaj, onda sam im rekao da ako je dobro, dobro, ako nije neka promjene i tako dalje.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hoćete li mi objasniti ovo sada što ste rekli: "Ako je dobro, dobro, ako nije neka promene". Šta da promene? Jeste li dali sugestije ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa da promjene ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Šta da promene?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa da promjene mjesto te protutenkovske granate, jer tamo je i taj teren uzvišen i ima djelova gdje tenkovi se ne mogu popeti gore, nego samo tamo u onim djelovima gdje su manje uzvisine i gdje su putevi da tu postave te mine protutenkovske. Eto, to je tako jedan običan savjet.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Govorili ste da ste bili i u Glavnom stožeru odbrane Vukovara ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: U Glavnom štabu? Sačekajete molim vas. Da ste tamo išli da biste zapovjedniku, ako sam razumeo, Borkoviću ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Zvanom mladom Jastebu ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Točno ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Crtali nešto na karti, neke tamo topografske karte da nešto tumačite mu, crtate, obeležavata i tako. Hoćete li mi objasniti, otkuda baš vas da pozove?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: On je mene pozvao zato što je kad je tamo došao mesto Mileta Dedakovića, a on nije iz Vukovara, on je negdje tamo blizu Zagreba, ne znam točno selo kako se zove rodno njegovo, nije bitno i naravno da on nije poznavao Vukovar. Ali je on u toj zgradi gore našao da sam ja prije rata bio član Štaba Teritorijalne odbrane i onda je vjerovao da ja to poznajem, sve to i onda s obzirom da nije poznavao grad, onda mi je tražio da mu objasnim gdje se otprilike sve... gdje se naši branitelji nalaze i odakle su glavni napadi na Vukovar. I ja sam to njemu i objasnio i na topografskoj karti nacrtao i eto, pripomogao mu s time i s time se ponosim.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, da li znate da je još neko iz Vukovara od državljana Hrvatske imao čin nekog rezervnog oficira?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa bilo je, bilo je sigurno. Bilo je. Po imenima ne bih vam baš znao, s obzirom da je to već 15 godina od toga, samo znam da je bilo još bar nekoliko ljudi koji su bili rezervni oficiri i koji su pomagali na drugim djelovima odbrane ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li su... Hvala. Da li su i ti drugi koje vi znate, takođe uzeli učešća na način kao i vi u odbrani Vukovara?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja pretpostavljam, ovaj, koje ja znam, s obzirom na njihove godine i da su mogli samo savjetovati, jer su to stariji ljudi po godinama bili i nisu bili sposobni da budu baš ono, direktni branitelji.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Kao rezervni oficir Jugoslovenske narodne armije da li ste imali neki ratni raspored vaš?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam imao ratni raspored. Ratni raspored sam imao 1968. godine koji nema veze sa ovim stvarima koje ovdje rješavamo, kada je posle Čehoslovačke očekivan i napad na Jugoslaviju.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da vas pitam. Rekli ste da ste više puta pozivani na neke vežbe i tako. Da li se sećate zadnji put kad je to bilo, pre 1991. godine?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Zadnji puta je 1986. godine bilo da sam bio i onda sam imao jednu bolest... Desila mi se upala pluća i onda sam tražio da više ne budem ni u Štabu Teritorijalne odbrane, neka stave nekoga drugog, mlađeg i to je bio moj kraj sa štabom Teritorijalne odbrane u ono vrijeme.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Znači, da zaključimo, 1986. godine ste prestali da budete član Teritorijalne odbrane, je li tako?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Govorili ste ovde o pomoći koja je braniteljima Vukovara došla, pa smo tu imali neke nesporazume. Ja sam razumeo da je bilo iz Varaždina, pa je pominjan Zadar, pa posle i Zadar i Varaždin. Pa hajde da razjasnimo to. Da li znate, da budemo... Da ne pominjemo ove gradove, nego da nam vi kažete odakle je sve pomoć, iz kojih gradova dola braniteljima Vukovara, koje su to jedinice, koje naoružanje i koliko ljudi? Da li vi znate?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ovdje je spominjanje Zadra, to je neko vjerovatno krivo čuo, jer to je uopće nemoguće. Zadar se nalazi na moru i on je isto bio u ono vrijeme napadnut i oni su branili svoj grad, a Vukovar... iz Vukovara su u pomoć najviše došli iz Varaždina i to je došla policija, zatim nešto je došlo iz Našica i ovoga, Nuštra i tako. Nešto iz Vinkovaca i Županje i tako bližih tih mjesta koji nisu, na svu sreću, bili okupirani.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li možete gospodine Čoviću da nam kažete koliko je to brojčano bilo ljudi kad sve saberete to šta ste nabrojali, sva ta mesta?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja... Po mojoj procjeni je, ja mislim, da je njih bilo, ne znam, vrlo... Nisam siguran, ali moja procjena je negdje od trećine do polovine. Ne mogu, jer ne znam točan broj i onda ne mogu vam... Jedino znam za ovaj... iz Zadra... ne Zadra, opet krivo ja sam se izrazio, iz Varaždina, znam da je njih bilo 150, jer su oni bili sa mnom i u Stajićevu i oni su iz Stajićeva u prvoj razmjeni otišli iz Stajićeva. Evo i to mi je bio... tada sam saznao točan broj koliko je njih ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Branilo Vukovar.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: I koliki je to broj tačan koji ste vi saznali?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: To je 150 bilo s mama u logoru. Ali znam i njihov broj. Sasvim slučajno u našem djelu odbrane, ovaj, znam kad su jedan dan poginuli, ovaj, osam Varaždinaca. I to su spavali u podrumu i od ovaj baš... ne znam da li je od domaćih takozvanih teritorijalaca ili šešeljevaca, se približio toj kući i bacio je bombu i našli smo ih sve mrtve u podrumu.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, opet nisam dobio odgovor, ali dobro. Znači da nećete da odgovarate na taj deo.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne, samo ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam jedno, vi odgovarate drugo ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Samo govorim istinu.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam koliko je brojčano ukupno bilo ljudi koji su došli da vam pomgnu, računajući 150 iz Varaždina, Našice, Nuštar, Vinkovci? Koliko je to ukupno ljudi?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Orijentaciono ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Točan broj ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Ako znate?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam točan broj ili ne mogu i onda neću da kažem ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jer ne znam točan broj.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da vas pitam gospodine Čoviću, da li imate saznanja, da li znate, da li je bilo stranaca koji su pomagali braniteljima Vukovara u ovom periodu?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Stranaca nije bilo, ne. Jer Vukovar je... Nakon agresije na Vukovar, to je i bila prva agresija u odnosu na cijelu Hrvatsku, tako da stranaca nije bilo u Vukovaru.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, ja ću vas pitati sada za neka imena nekih ljudi i da li vam nešto znače, da li ste čuli za njih, pa nakon svakog imena ako znate, odgovorite i šta znate, ko je, šta je i to. Da li vam znači nešto ime Franjo Kračak?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne znam.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li vam znači nešto ime Plišo Martin?
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Isto ne znam. To samo može biti eventualno neki

...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Nisam na tom spisku. Nemojte gledati taj spisak.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li vam znači nešto ime Pole Stipo?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne. To isto mi ne znači ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Ništa?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ništa.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li vam znači nešto ime Arbanas Ivica?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Isto ne. Ne. Ništa.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li vam znači nešto ime Ante Roso?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ante Roso? Ne, isto ništa. Ne.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li vam znači nešto ime Marjan Bodružić?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Također. Čak mislim da to prezime nije vukovarsko, s obzirom da sam ja radio u firmi gdje sam imao puno sa građanima, ne sjećam se tog prezimena.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li vam znači ime Anete Bodružić?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Ni to ne znam.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li vam znači ime Petar Jurić?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Velimir Đerek?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Isto ne. Ne, ne, ne.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Sučić Stjepan?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Sučić Stjepan, to je Vukovarac. Njega znam. Poznam jer sam mu poznavao roditelje.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Šta znate još o njemu, ako znate nešto?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Znam da je isto bio branitelj, ali nažalost, ta ulica, takozvana prije rata "Zelena", kad je ta ulica pala, onda su mu roditelji ubijeni i ovaj ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li je on možda, Sučić imao neku ...

TUŽILAC MOORE: Hteo bih da uložim prigovor, odnosno koja je svrha iznošenja svih ovih imena, koja izgleda nemaju nikakve veze s onim šta se dešavalo u ratno vreme. Kao da se radi o nekom testu pamćenja.

SUDIJA PARKER: Gospodine Bulatoviću, da li možete ukratko da nam kažete koja je relevantnost ovog spiska?

ADVOKAT BULATOVIĆ: Kako da ne časni Sude, sa zadovoljstvom. Sva imena koja sam pomenuo su ljudi koji su rukovodili određenim odredima takozvane Hrvatske vojske, Zbora narodne garde i odreda branitelja Vukovara u Vukovaru u periodu relevantnom za optužnicu. Ukoliko svedok koji sedi ovde je imao logističku podršku branitelja Vukovara na način na koji je vama opisao i nama svima ovde, onda je apsolutno nemoguće da on za neke od ovih ljudi nikada nije čuo, tim pre što su neki od ovih ljudi zauzimali važna mesta u nekoj hijerarhiji tih odreda i institucija koje su tada funkcionisale. Ja ću pomenuti samo, radi pojašnjenja, isto da je Arbanas Ivica bio zapovednik Zbora narodne garde u Vukovaru. Toliko. Radi relevantnosti. Ali dalje neću pitati, tako da mogu da pređem na druga pitanja. Međutim, primetio sam da je svedok u jednom trenutku pogledao na sat, pa ja poštujem njegove zdravstvene probleme o kojima smo nešto čuli juče, pa ukoliko ima potrebe, možemo da napravimo pauzu. Hvala.

SVEDOK ČOVIĆ: Ako mogu ja da kažem. Ovo kada sam gledao na sat, također sam se čudio zašto toliko govoriti o imenima. Ja se gospodinu predsedniku ovoga Suda zahvaljujem, baš sam tačno u to vrijeme i ja mislio to, za čega sada to i dokle ćemo mi govoriti o imenima i ko nakon toliko vremena može znati, a pogotovo ja te mlade dečke da znam i hvala. I slažem se da ako može pauza. Je li vrijeme? Ili još ...

SUDIJA PARKER: Još je prerano za pauzu. Da li zaista osećate potrebu za tom pauzom sada?

SVEDOK ČOVIĆ: Ne osećam potrebu. Mogu fizički. Osjećam se danas dobro i možemo tačno kako odgovora vama.

SUDIJA PARKER: Puno vam hvala na tome. Nastavićemo. Gospodine Bulatoviću, prigovor koje je iznelo Tužilaštvo izgleda da više ne stoji, budući da ste vi izneli svoje obrazloženje. Gospodine Moore, izvolite.

TUŽILAC MOORE: Da, s obzirom da sam čuo odgovor, vidim koja je relativnost. Međutim, ja mislim da je sama relativnost tu u pitanju. Jer ako moj uvažni kolega kaže da se radi o važnim ličnostima, da li to znači da on, u stvari, želi da kaže svedoku da on nije imao nikakva zaduženja, niti je bio u Vukovaru, niti su oni na bilo koji način bili uključeni u nešto što se tvrdi. Mislim da on ima pravo da zna koja je svrha tog pitanja i treba da mu se da mogućnost da odgovori.

SUDIJA PARKER: Pa ja mislim da će gospodin Bulatović da dođe do toga. Evo, on je upravo završio s ovim spiskom imena i videćemo sada u kom će pravcu dalje da se kreće.

ADVOKAT BULATOVIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Ja ću se zadržati samo na ovom jednom imenu koje znate, a radi se o gospodinu Sučiću, a na tom imenu se zadržavam gospodine Čoviću, zato što u vašoj izjavi koju ste vi dali, vi ste opisali i rekli ko je bio gospodin Sučić. Da li znate njegov nadimak?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Nadimak ne znam. Samo znam da je bio branitelj, jedan od branitelja i da je bio kolega mog sina. Po tome najviše znam. I kad se desilo, ovaj, to je prvih onih teških napada na grad i kad je pao dio Zelene ulice do Radničke ulice, onda i kada su mu ubijeni roditelji, on je bio kod nas i nažalost, nam je ispričao kako su mu roditelji ubijeni.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Časni Sude, ja bih zamolio poslužitelja sudskog da gospodinu Čoviću da izjavu koju je dao predstavnicima Tužilaštva, ukoliko je nema kod sebe. Moguće da je nema. Pa bih vas zamolio gospodine Čoviću da okrenete stranu 3, paragraf 6. Da li ste našli?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Pa pogledajte rečenicu koja počinje: "Zapovjednik Sajmišta". Jeste li našli?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Pročitajte tu rečenicu?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa jeste, da. On je ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Molim vas pročitajte tu rečenicu.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: "Zapovjednik Sajmišta je bio Sučić zvani", eto "Crni".

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hvala. Hvala.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ja sada prvi puta čujem ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Za taj nadimak.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hvala. Sad ću da vas pitam gospodine Čoviću. Ovo je izjava koju ste dali predstavnicima Tužilaštva. Da li ste tu izjavu vi potpisali?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ovu izjavu. Ne znam. Ne, nisam ja to ni imao, ovu izjavu. Ali eto, jedino mogu govoriti što se tiče gospodina Sučića.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: To je gospodine Čoviću, da vas podsetim, izjava koju ste dali predstavnicima Tužilaštva 2003. godine. A ja ću vam sada pokazati originalnu izjavu, znači izjvu na engleskom jeziku, pa bih zamolio poslužitelja da vam pokaže tu izjavu, da vidimo da li je ovaj potpis vaš.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, to je moj potpis.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Znači ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, to je moj potpis.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Znači, da zaključimo, ovo šta piše u izjavi što ste malopre pročitali, to ste vi rekli. To nije niko izmislio.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa moguće, jer sam znao... jer mi je moj sin ko... šta Sučić obavlja i to je jedino znanje koje sam znao o njemu i ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ovaj ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hvala gospodine Čoviću. Da predemo dalje. Da vas pitam gospodine Čoviću, kada je vaš sin otišao u proboj? Koji je to datum?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam točan datum, ovaj, ali ja mislim da je to bilo, ovaj, 2. jedanaestog, jer u tom momentu je naše naselje palo gore, koje se zvalo Šeste proleterske divizije. Ali kada su se dečki povukli, onda su mi samo pokazali šta imaju od naoružanja. Svaki je ostavio za sebe bombu da se eventualno ubije i nekoliko metaka i onda su, ovaj... On je među prvima krenuo u proboj.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Govorili ste o ljudima koji su ostavili po jednu bombu. Da li su sa tom jednom bombom krenuli u proboj, a ostalo oružje ostavili ili se radi o ljudima koji nisu krenuli u proboj, a ostali su sa jednom bombom? Malo mi nije jasno, verujte mi.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne znam kako vam to nije jasno. Ali mladići su znali otprilike... ne da su znali, nego predosjećali su da ukoliko budu zarobljeni da će biti ubijeni. I onda su rekli da se neće predati, nego će aktivirati bombu, pa će se ubiti.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Sad ćemo da dođemo do bolnice gospodine Čoviću.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Recite mi od kada poznajete ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Bulatoviću, pre nego što predete na tu temu, hteo bih da kažem sledeće. Vi ste izneli jedan spisak imena pred svedoka. U objašnjenju koje ste dali Pretresnom veću vi ste naveli relevantnost tog spiska, međutim, niste relevantnost izneli pred svedoka, kako biste od njega čuli neki komentar ili objašnjenje. A mislim da je ta relevantnost ključni deo vaše odbrane, teze odbrane u vezi sa ovim pitanjem.

ADVOKAT BULATOVIĆ: Časni Sude, vi ste potpuno u pravu. Ali ja sam jednostavno shvatio da svedok ne zna ništa o tome, da nije čuo za te ljude, tako da je apsurdno da ja njemu predočavam to. Ali evo, ja sam već predočio ime Arbanasa Ivica, kao zapovednika Zbora narodne garde, pa sam pitao svedoka da li on ima ikakvih saznanja o tome ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Bulatoviću, koliko sam ja shvatio, vaša poenta je bila, pre svega, da li on prihvata i da li zna da su to imena branioca, a drugo, ako jesu to ta imena, kako to da on nije upoznat sa tim imenima ako je on bio tamo prisutan i ako je on tamo bio uključen u sve to, bilo u vidu podrške ili davanja saveta ili obezbeđivanja hrane i nekih drugih stvari koje je on pomenuo. Mislim da se o tome radi i mislim da bi to trebalo da iznesete pred svedoka, ukoliko je, naravno, to vaš stav.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Samo trenutak. Svedok je rekao... Gospodine Čoviću, rekli ste da niste čuli za Blago Zadro, u stvari, čuli ste za Blago Zadra, on je bio komandant, je li tako, Borova Naselja?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: I poginuo je. Dobro. Ja sam vas pitao za Arbanas Ivicu. On je bio komandant Zbora narodne garde. Da li ste čuli za njega?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Nažalost, ja vam moram reći isto, da se ja čudim vašim pitanjima, jer ja ovdje trebam na ovome Sudu da odgovaram o zločinima koje sam vidio i kojima sam bio svedok. A sama Odbrana mislim da pitanja nisu ovdje potrebna i koji su branili i kako se zovu i gdje se su nalazili. I meni su vrlo čudna ta vaša pitanja, to vam moram reći.

SUDIJA PARKER: Gospodine Čoviću, da li se vi sećate imena Ivica Arbanasa?

SVEDOK ČOVIĆ: Ne sjećam se toga imena, jer to su manji... koji su bili mladi dečki. Ja većinom nisam znao imena. Eto, sasvim sam slučajno znao za toga gospodina Sučića. Eto, tu sam čak vidio nadimak Crni. Nikad nisam čuo, tako da je to moj odgovor.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, da li ste čuli za dvorac grofa Eltza?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, ne da sam čuo, nego znam gdje je ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li je tamo eventualno bilo pripadnika branitelja Vukovara ili Zbora narodne garde?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: U tom djelu je bio najveći broj civila. To sam i jučer odgovorio na vaša pitanja. S obzirom da su ti ogromni podrumi i od jedne, možete misliti, samo od jedne granate avionske 12 osoba je poginulo. A bilo je par branitelja samo koji su promatrali i ovaj ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pucanje preko Dunava, iz Dunavca po Vukovaru, da bi mogli onda, ovaj... čuvati ljude.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, izvinjavam se što prekidam, ali pitanje je veoma jasno. Moj uvažni kolega sada vrlo uspešno obigrava oko svega toga.

SUDIJA PARKER: Ne brinite gospodine Moore, ja i dalje pratim. Imam kontrolu nad situacijom. Gospodin Bulatović i dalje se bavi tim pitanjem, ne znam u kom pravcu ide. Ako bude potrebno, možda ću ja morati da preuzmem u jednom trenutku i postavim relevantna pitanja.

ADVOKAT BULATOVIĆ: Očigledno je časni Sude da se svedok i ja ne razumemo šta ja pitam, svedok odgovara nešto drugo i tako dolazi do nesporazuma, ali dobro. Probaćemo to ovako da bi shvatilo liniju pitanja, pošto mi gospodin Čović zamera na toj liniji pitanja

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, bili ste često u Štabu Zbora narodne garde, je li tako?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne često, to nisam izjavio. Ja sam bio samo jedanput i tu sam dao izjavu i to ste vi trebali zapisati i zapamtiti.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste bili i da ste tamo crtali neke mape i to. Onda ću da vas pitam ovako: da li znate koliko je ljudi, pored Borokovića, koji su bili zapovednici snaga, hrvatskih snaga Zbora narodne garde i ostalih, tom prilikom bilo u tom Štabu?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Bilo ih je nekoliko, ali nisam nikoga poznao.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li ste imali kontakta sa nekim od zapovednika, osim ovog jednog kontakta koji ste imali sa gospodinom Borkovićem?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Samo sa gospodinom Borkovićem prilikom tog jedinog susreta, a sa ovim ljudima nisam imao nikakve kontakte, niti razgovore, tako da ni ne znam ni ko su.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li se vaša delatnost logistička svodila samo na ovaj deo teritorije gde je bio vaš sin, Sajmišete, linije odbrane Sajmište?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Točno. Baš se na taj dio odnosio, jer smo baš... To je, nažalost, velika istina, samo nas tri roditelja od tri branitelja, ovaj, morali smo i hraniti i možete misliti na kakav način, jer više nije bilo ni vode, a kamoli hrane i onda smo po baščama kupili povrće, jedva smo im davali neke hrane.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li ste imali prilike da kontaktirate sa Sučić Stjepanom?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: To sam imao samo jednom prilikom, ovaj, s njime, kad je on došao kod moga sina i kad je rekao da su mu roditelji ubijeni i eto, to je jedini bio susret sa gospodinom Sučićem. A kasnije, posle, eto, povratka u Vukovar, nekoliko puta sam se sreo s njime i on mi je onda u detalje ispričao, ali mislim da to nije za ovdje da ja to ponavljam.

ADVOKAT BULATOVIĆ: Dobro. Mislim časni Sude da nema dalje potrebe da pitam za ove svedoke, jer je očigledno iz kazivanja svedoka da je on boravio samo na jednom uskom prostoru ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Bulatoviću, da, utisak Pretresnog veća je da je svedok upoznat samo sa dva ili tri imena koja ste mu pročitali i da je on kontaktirao samo sa dvojicom i to po jedanput i da nije imao kontakata da drugim komandantima, a da su drugi ljudi tamo bili mlađi s kojima se on nije družio, nisu bili njegovi poznanici i on ih ne poznaje. Dakle, tako stoje stvari za sada. Naravno, ukoliko vi želite, vi možete i dalje da nastavite da ispitujete u vezi sa tim, ali je možda ipak bolje da krenete dalje, kao što ste i predložili.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Ne, ne. Časni Sude, hvala. Imam samo još jedno pitanje, pa možemo da napravimo pauzu, zbog svedoka, ne zbog mene, ukoliko je svedoku potrebno. Pošto je svedok rekao da ide na ove rovove, kopa rovove, kontroliše kako su iskopani rovovi, kako su postavljene mine, ko je njemu dao taj zadatak, da ga tako nazovem? Da li je to samoinicijativno bilo, njegova želja ili je neko konkretno od njega tražio pomoć te vrste?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Nije mi niko to zapovjedio, niti govorio. To je bila moja osobna želja iz čistog razloga da ti mladi branitelji da ih što više ostane živih. A s obzirom da nisu znali mnogi na koji način da si što više čuvaju život, ja sam ih savjetovao i s tim se ponosim.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da se vratimo na... To smo završili... Da dođemo do bolnice. Hoćete li mi reći kada ste došli u bolnicu tačno? Taj tajming me tačno interesuje, zato što je bilo više nekih izmena tu i tako to, pa da pojasnimo, da ne bi bilo nekih nedoumica. Tačan vaš dolazak, datum i vreme.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: U bolnicu smo mi došli 19. rano ujutro i ja sam već... Mislim da ne moram ponavljati ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Ne, samo me to interesuje ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Već sam objasnio, ovaj, kako je bio prilazak toj bolnici i koje vrijeme smo tamo bili, proveli i tako dalje.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću, opet me samo vreme interesuje, da ne bi bilo nikakvih nedoumica. 19. kada ste otišli iz bolnice, da li možete da se setite koliko je sati bilo?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: 19. smo otišli u prvom djelu noći. Sad koliko je tačno sati, ovaj, ja to nisam siguran, samo sam dao kao neku procjenu i kad da čovek procjenu, nisi siguran baš je l' to toliko bilo sati. Nisam imao ni sata, ali je bila noć kad smo bili prebacivani u "Vupik", pa onda u "Velepromet" i tako dalje.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li možete da se setite kada ste stigli u "Vupik"?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: U "Vupik" smo stigli negdje, ja mislim, blizu 00.00, možda čak i 22.00, možda i 23.00, ali znam prije 00.00, ali koliko je bilo, ne znam, ali u prvom djelu noći smo došli u bolnicu, odnosno ne, iz bolnice u "Vupik", pa u ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste se u "Vupiku", ako se ne varam, juče, zadržali jedno pola sata, a kasnije ste prešli u "Velepromet"?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da je to bilo negde iza 00.00, ako se ne varam?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, pa tu, tako negdje, jer smo brzo, kažem, jako brzo... nije ni pola sata trajalo. Možda jedno 45 minuta. To je se vrlo brzo dogodilo da su nas tamo razdvojili i odvojili nas pedesetoricu i onda je bilo naređenje da svi vrlo brzo pređemo preko ceste ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li gospodine Čoviću mogu da zaključim da ste znači da ste došli negde, da to već možemo da smatramo 20. kada ste došli u "Velepromet"? Da je to bilo iza 00.00?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa moguće, ali manja vjerovatnost. Mislim da smo prije 00.00 ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Već bili u "Veleprometu".

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Ne možete da opredelite vreme.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne mogu. Ne ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: A rekli ste da ste 20. negde oko 5.00 ukrcani u autobuse i odvedeni prema Sremskoj Mitrovici, je li tako?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Točno. Bio je još mrak ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Kad smo krenuli ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Pitaću vas nešto drugo. Za to vreme koje provodite u prostoru "Veleprometa" na mestu gde ste vi objasnili, osim onog... ona dva oficira koja ste vi pomenuli, Jugoslovenske narodne armije, da li ste videli još neke oficire Jugoslovenske narodne armije?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Vidio sam jednog oficira... ne znam na koje vi oficire... ta dva koja ste spomenuli, na koje mislite, jer ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da vas podsetim da ne bi bilo nedoumica. Jedan je, kako ste vi rekli, koji je došao kad su dva, kako ste vi rekli, četnika preduzela radnje koje su preduzeli, a drugi je koji vam je rekao da idete u autobus.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Ja sam razumeo da to nije isti, je li tako?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Točno. To sam rekao, međutim mogu spomenuti još jednog u momentu, baš u tom momentu kada je bilo naređenje da idemo prema

autobusima, iz kancelarije suprotno od hangara izišao je jedan poručnik, gdje su uvedeni ljudi i najveći broj koji su ulazili, stalno su ulazili po dvojica ili trojica, i brzo su izlazili i vođeni su iza hangara i također su ubijani. I jedino što pamtim da sam prepoznao na tom oficiru JNA da je to bio poručnik, jer je imao dvije zvjezdice, ovaj, orden.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li možete da ga opišete, osim te dve zvezdice?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa noć je bila i ne mogu ga opisati, jedino sam vidio po odjeći i kažem, po činu, da je to oficir JNA i po broju, eto, zvjezdica koje je imao na ramenu, da je to poručnik. I on je otišao u drugom pravcu, a mi smo išli prema logoru, odnosno prema autobusima, a autobusi za logor.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li se sećate koliko je autobusa bilo?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Bilo je jako puno autobusa. Ja ne mogu tačno reći, jer i kad smo doveženi do Mitrovice, pa poslje tamo smo bili jedno sat vremena pored zatvora, logora Mitrovice, onda su nas odveli... odvezli na jednu ledinu, jedno 500 do kilometar dalje i tamo je već bio jedan isto također ogroman broj autobusa i svi ti autobusi, kasnije smo saznali, da su jedan dio vozili u Begejce, a nas u Stajićevo. A tačan ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Pomenuli ste tokom vašeg svedočenja ime Darka Fota.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: To je moj nećak.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Vaš nećak. Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne, Darko Fot, Darko Fot je kum... Ne, zabunio sam se Kopf Ivica je moj nećak, a Darko Fot je... njegovi roditelji su bili mojoj supruzi kumovi.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Mene samo interesuje da ne ostane nejasno. Vi ste Darka Fota videli u "Veleprometu" naveče. Da li možete da se setite vremena, koliko je to sati bilo?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je bilo u momentu kada su nas dovezli u stranu "Vupika" i on je tamo bio.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Koliko ste ga videli od momenta kada ste došli, koliko je to vremenski prošlo? Kad ste došli iz "Vupika" u "Velepromet"?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Kad smo došli u "Velepromet" kažem da smo bili na toj strani najduže pola sata, ali vjerujem manje i to je on vrijeme iskoristio da se odnosi onako kako sam ja dao izjavu i kako se nalazi u ovom zapisniku.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači to je 19. naveče na "Veleprometu", je li tako?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa da, to je noć bila. Da, 19. naveče.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hvala. Samo trenutak ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Bulatoviću, da li mislite da je sada zgodan trenutak za pauzu?

ADVOKAT BULATOVIĆ: Časni Sude, nema problema. Mislim da je vreme. Ja nemam još mnogo pitanja, ali možemo da napravimo pauzu.

SUDIJA PARKER: Ja mislim da svedok... Nastavićemo u 15.55.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Bulatoviću.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hvala. Gospodine Čoviću, hajde da pređemo sada na jednu drugu temu, kad smo već završili ovaj tajming oko "Veleprometa". Rekli ste da je bilo dosta autobusa koji su vas odvezli iz "Veleprometa", je li tako? Ne znate koliki je broj. Hoćete li mi reći da li su ti autobusi ušli u krug "Velepormeta" ili su bili parkirani na ulici?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jedan dio je bio u krugu "Velepormeta", ali jedan je što sam ja osobno zapamtio i da je bio i vani i na kapiji, s obzirom da je njih bilo puno, bilo je jako teško tamo da... ali je već bilo vani, eto, vidio sam ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Dva sigurno ako ne možda i više. Ne znam, jer je bila noć.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Bila je noć. Vi ste bili ispred hangara. Pretpostavljam na osnovu toga da ste vi među prvima ušli u autobus, je li tako?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. A ti su autobusi bili na suprotnom... Upravna zgrada te firme nalazi se između hangara i s druge strane je imala najveći dio površine i tu su bili autobusi i tamo smo odvođeni.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Koliko je vremenski trajalo to vaše ukrcavanje u autobuse?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je trajalo mogu reći vrlo kratko ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Najviše pola sata i već smo bili ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Onda krenuli.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: I vi ste odmah krenuli i tako. Časni Sude, ja bih molio da se prikaže svedoku fotografija broj 04672115. To je fotografija koju smo imali prilike... Svedok je imao juče prilike da vidi fotografiju "Velepormeta". Vidite li gospodine Čoviću?
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li možete da uzmete ovu olovku ili neka vam sudski poslužitelj pomogne, koja je na ekranu, iznad ekrana gore.
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Tu je olovka.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Hoćete li na fotografiji nacrtati mesto gde su bili autobusi u koji ste vi ušli?
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Autobusi su evo, rekao sam, na suprotnom smjeru. Evo ovdje i cijelo ovo područje i skroz, a ovdje je cesta i vidio sam da ima ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: U kom pravcu... I u kome pravcu idu autobusi znači?
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Autobus su išli prema Negoslavicima.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Nacrtajte.
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Ali ne može se na ovoj karti to... Oni su išli ovdje i tu je cesta ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: I onda su krenuli prema Negoslavicima.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Odoste van slike, ali dobro ...
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Van slike ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da. Stavite samo jednu strelicu i stavite broj 1 i zaokružite.
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: *(svedok označava)*

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Recite mi, pošto je bilo više autobusa, kako ste vi rekli, da li se sećate u kom ste autobusu vi bili po redu?
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja... Ja mislim da sam bio u drugom ili ovaj, trećem, ali ovdje od dvorišta, a s obzirom da je bilo i s ove strane zarobljenika, vjerovatno su i oni već ranije bili postavljeni ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću ...
SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Tako da sam ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Gospodine Čoviću ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ja bio otprilike ovdje. Evo, mogu zaokružiti.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Stavite tu broj 2.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: *(svedok označava)*

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Od momenta kad ste se ukrcali u autobuse, dok ste krenuli i napustili krug "Veleprometa", rekli ste da je to kratko vreme bilo, je li tako?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Koliko je to otprilike bilo?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa kažem, najviše pola sata. Ali po mom je jedno dvadesetak minuta. Više nije bilo.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Recite mi, u ovom prostoru koju pominjete o kome govorite ovde, da li postoji neko osvetljenje?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne, tu nije bilo osvetljenja, bio je mrak i uopće nije bilo... Cijeli grad nije imao struje, bez obzira što je to blizu vojarne, električne enegrije nije bilo u gradu Vukovaru.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: E sad mi samo još nešto nije jasno, pa mi recite, gde ste se vi ukrcali u autobus? Ispred hangara ili je ovde autobus stao gde ste obeležili ovim brojem 2?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: E, tu gdje sam obilježio brojem 2, tu sam ušao u autobus.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Dobro. Samo sekundu da vidim nešto. Da li možete gospodine Čoviću da mi, ovaj, pošto na ovoj fotografiji pokušavam, pa nemam baš neku predstavu na bazi parametara koje ste vi rekli juče o dužini hangara, da li možete da mi opredelite od mesta gde ste vi stajali, juče ste opisali mesto ispred hangara, do mesta gde ste ušli u autobus, koliko to treba vremenski da se prođe?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa to... pet minuta se može preći. Ma i manje od pet minuta. Ali ja ovo kad govorim o vremenu utovara svih iz hangara, onda govorim da je možda trajalo jedno dvadesetak minita da sve potovare u autobuse.

ADVOKAT BULATOVIĆ: Dobro. Časni Sude, ja bih molio da ova fotografija sa ovim oznakama koje je ucrtao svjedok uđe kao... bude uvedena kao dokaz.

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

sekretar: Časni Sude, to će bito dokazni predmet broj 151.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Čoviću, moram opet, mada nevoljno, da se vratim na vaše izjave koje ste davali predstavnicima Tribunala iz 2003. godine. I tu ste rekli u početku te izjave da ćete... na prvoj strani... na drugoj strani, možete to čak i da vidite, stoji da izjavu dajete dobrovoljno i da ćete opisati po svom znanju i sećanju sve što znate, sve šta ste videli i tako to. Do danas nikada, ni u ovoj izjavi koju ste dali predstavnicima Tužilaštva, ni u onoj dopuni izjave koju ste radili kada ste došli ovde u Hag, sa predstavnicima Tužilaštva, niti u izjavi koju ste dali izvesnoj Kezele Mari, za koju kažete da je nikada nista videli, tu izjavu... ako nam je dostavljena od Tužilaštva, verovatno je vama predočavana ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Ali to je stvar koju ćemo rešavati, niste pomenuli u "Velepometu" postojanje bilo kog trećeg oficira, osim ova dva o kojima sam vas ja pitao. Pa ću vas pitati ovako: da li se možda kada je u pitanju ovaj oficir, za koga vi kažete da je poručnik, u tom rangu, da li je to možda bio neki teritorijalac?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Moguće. Moguće. To vi, s obzirom da zastupate, da ste vi kao branitelj optuženih, vi sigurno znate ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da li je to bio oficir JNA ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Pitaću vas ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ili je bio u odjeći domaći ovaj ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Znači dozvoljavate takvu mogućnost. Hvala. Da vas pitam nešto gospodine Čoviću, kad smo već kod toga, to sam propustio. Ja se izvinjavam što se malo vraćam. Nadam se da mi nećete zameriti ni vi ni Sud. Da li znate ulica Sremskih odreda gde se nalazi?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ulica Sremskih odreda? To ne znam gdje se nalazi.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: U Vukovaru?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Na Sajmištu.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Cijela ta ulica prema Negoslavcima se zvala Sajmište. Tu nije prije rata ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Znači niste čuli za ulicu Sremskih odreda u Vukovaru?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne, takve ulice se ja ne sjećam.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli za neko sklonište u nekoj ulici Sremskih odreda?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa nisam, jer s obzirom ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da se ne sjećam ulice, onda ne mogu se sjetiti ni skloništa.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: I još samo jedno pitanje gospodine Čoviću. Da li se sećate šta ste potpisali? Koju ste izjavu potpisali koju ste dali predstavnicima Tužilaštva? Na kom jeziku? Da li ste vi imali neki izričit zahtev da potpišete nešto ili ste potpisali šta vam je ponuđeno?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Samo sam ono što smo razgovarali i ono sve što sam rekao i što sam izneo, a sve se radi ovaj... a to mi je i lakše, jer sam govorio pravu istinu i vrlo rado sam potpisao taj zapisnik.

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Znači, ne znate šta ste potpisali, na kom jeziku ste potpisali izjavu?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Napisao sam na našem hrvatskom. Evo, tu je isto. Šta ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Je li to ta izjava koju ste potpisali?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa jasno ...

ADVOKAT BULATOVIĆ – PITANJE: Pa imate potpisnu?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa imam. Pa šta... To stoji... To je izjava koju sam ja potpisao i na hrvatskom jeziku je to napisano.

ADVOKAT BULATOVIĆ: Časni Sude, da ne bi bilo nedoumica zašto... Kakva je linija ovih pitanja, radi se o sledećem. Na izjavi svedoka na hrvatskom jeziku na strani 13 stoji: "Potvrda svjedoka". U napomeni stoji: "Samo se potpisuje verzija na BHS jeziku", a ta izjava u toj verziji nije potpisana, bar Odbrana nema takvu izjavu koja je potpisana na BHS-u. Da ne bi bilo nedoumica da se možda radi o nekoj grešci eventualno u prevodu ovoga, i na izjavi koja je data na engleskom jeziku takođe u napomeni stoji da se potpisuje samo verzija na BHS-u. Mi potpisanu izjavu na BHS jeziku nismo dobili. Ali ćemo... To je stvar koju ćemo mi pokušati da razrešimo sa kolegama iz Tužilaštva. Časni Sude, ja nemam više pitanja za ovog svedoka i zahvaljujem se.

SUDIJA PARKER: Najlepše vam hvala gospodine Bulatoviću. Gospodine Vasiću, izvolite.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala časni Sude. Ne znam da li je ovo pravi momenat, ali Odbrana bi želela da postavi i jedno pitanje, odnosno jedan zahtev u odnosu na moje uvažne kolege iz Tužilaštva, a povodom izjava ovog svedoka, koje smo dobili, znači uz materijal koji je vezan za ovog svedoka, a za koje smo danas od svedoka čuli da ih on nije dao, niti da su mu pokazane od mojih uvažnih kolega prilikom prufinga koji su oni s njim vodili. Radi se o ovim izjavama koje su date gospođi Mari Kezele o kojima je moj uvažni kolega Bulatović danas raspravljao sa svedokom. Možda je ovo pravi trenutak da pokrenem ovo pitanje zato što predstoji *redirect* mom uvažnom kolegi, a Odbranu

interesuje da nam Tužilaštvo obelodani izvor ovih izjava odakle ih je Tužilaštvo dobilo, jer ovde izgleda da je Odbrana dovedena u zabludu. Mi smo dobili izjave koje se vode kao izjave svedoka, a za koje smo danas od svedoka čuli da mu nisu ni pokazane, niti da je utvrđivana činjenica da li je on te izjave dao. Da bi mogli da ocenimo kredibilitet svedoka mislim da je potrebno da nam moj uvažni kolega dostavi izvor ovih izjava kako bi mogli proveriti da li su one date od strane ovog svedoka ili nisu. Toliko sam samo hteo časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala vam gospodine Vasiću. Ali vi se sigurno sećate da je svedok uspeo da identifikuje svoj potpis na jednoj od njih, na jednoj verziji tih izjava. Gospodine Moore, izvolite.

TUŽILAC MOORE: Ja bih prvo rešio ovo pitanje koje brine kolegu Vasića. Ali pretpostavljam časni Sude da vi mislite da se ovaj potpis odnosi na ono šta ću ja da nazovem dokumentacijom Tužilaštva. Tako ja shvatam pitanje potpisa, iako je na hrvatskom, a ne na BHS-u.

SUDIJA PARKER: Vi ćete da shvatite da Pretresno veće nema nijedan od tih dokumenata, tako da mi nismo sigurni, ali svedok jeste prepoznao svoj potpis i koliko sam ja shvatio, radilo se o dokumentu na BHS-u, odnosno na hrvatskom jeziku.

TUŽILAC MOORE: Da, tako sam i ja to shvatio. Ja znam da uvažne kolege imaju jedan primerak toga i tamo se potpis nalazi, tako da ne mislim da oni sugerišu da on nije potpisao izjavu, ali možda mogu da pojasnim. Naime, izgleda da se radi o tome da nije potpisano na BHS-u nego sasvim jasno se kaže da je dokument potpisan na hrvatskom jeziku. Mislim da uvažni kolega to može da prihvati. Da li je to tačno ili nije?

ADVOKAT BULATOVIĆ: Časni Sude, bojim se da me uvaženi tužilac nije razumeo. U izjavi koja je sačinjena na engleskom jeziku, koja je data predstavnicima Tužilaštva stoji potpis, potvrda svedoka da mu je izjava "glasno pročitana na hrvatskom jeziku i sadrži sve što sam rekao". Tu stoji ono šta sam malopre rekao, u napomeni kod potvrde svedoka da se samo potpisuje verzija na BHS jeziku, a ne na engleskom. To isto stoji i u verziji na engleskom jeziku. Mi nemamo izjavu na tom... na BHS jeziku koja je potpisana kako stoji u napomenama kod dela izjave koji se odnosi na potvrdu svedoka da je ta izjava na BHS-u potpisana. A što se tiče... još samo, pošto sam ja pokrenuo to pitanje, što se tiče izjave koju je svedok dao osobi koja se zove Kezele Mara, tu nemamo potpis, ali imamo u onome šta je nama dostavljeno da piše da je izjava data u Zagrebu, 14. marta 1995. godine i da stoji potpis svedoka. Mi nemamo... ovo je radna verzija prevoda, a svedok danas saslušan, na moja izričita pitanja, tvrdi da nikada nije razgovarao sa osobom Kezele Marom, niti zna ko je ta osoba, niti zna o ovom spisku koji je očigledno sastavljen po njegovom kazivanju, bar prema autoru ove izjave, odnosno te gospođe Kezele Mare za koju nemamo apsolutno nikakvih saznanja. Nemamo izjavu koja je potpisana i o toj izjavi je kolega Vasić govorio, jer je ova izjava nama dostavljena kao izjava svedoka od strane Tužilaštva. Mislim da su tu svi nesporazumi.

SUDIJA PARKER: Najlepše vam hvala gospodine Bulatoviću. Gospodine Moore, ja bih vam uputio pitanje: da li može da se obavi dodatno ispitivanje pre nego što se ovo reši ili biste želeli najpre da rešite ovo pitanje? Ja sada zavisim od vas.

TUŽILAC MOORE: Trebalo bi dodatano da se ispita svedok u vezi sa potvrdom svedoka u vezi onoga šta ću da nazovem "Izjavom na engleskom jeziku iz 2003. godine". To može da se pročita, predoči svedoku, da se svedok pita da li se on slaže da je to njegov potpis i sadržaj toga teksta. Što se tiče, koliko se ja sećam, dokumenta iz 1995. godine, koji smo mi obelodanili kolegama, on je unakrsno ispitan na osnovu tog dokumenta i ja neću da predlažem da se usvaja u spis. Oni su mu postavljali pitanja, dobili su odgovore. S tim u vezi i to predstavlja iskaz svedoka, tako da ja u vezi s tim neću da postavljam pitanja u dodatnom ispitivanju, zato što to naprosto ne daje nikakve dokaze u vezi s tim.

SUDIJA PARKER: U redu.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC MOORE

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Čoviću, molim vas budite ljubazni i pogledajte nešto šta bi trebalo da se nalazi pred vama na monitoru, broj strane je 03437611. Želeo bih da gledate u ekran, molim vas ako možete. Gospodine Čoviću, dakle, zaboravite sada dokument, zatvorite dokument za sada. Hvala. Dakle, gledajte samo šta je na ekranu ...

SUDIJA PARKER: Prilično bela prazna strana, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Sada ćemo da pronađemo.

SUDIJA PARKER: Evo ima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle gospodine Čoviću, da li vidite šta je na ekranu pred vama. Imate poslednju stranu vaše izjave. Da li to vidite na ekranu?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da, na engleskom je. Ali vidim. Vidim.

TUŽILAC MOORE: Izvinite na trenutak časni Sude.

SVEDOK ČOVIĆ: Je l' ovo ili ne?

TUŽILAC MOORE: Samo trenutak, časni Sude. Ni na jednom od njegovih monitora ništa se ne vidi.

SVEDOK ČOVIĆ: Evo sada. Evo sada. Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas saslušajte me na trenutak gospodine Čoviću. Hvala. Ako pogledamo ovu stranu, da li vi vidite potpis na toj stani i recite nam da li je to vaš potpis?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, to je moj potpis i ja sam ga potpisao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I tu imamo i datum. Ako dobro vidim, to je 5. novembar 2003. godine. Neposredno ispod vašeg potpisa imamo prevod na engleski jezik i tu piše sledeće, ja ću da čitam na engleskom, a nadamo se da će prevodioci to vama da prevedu na vaš jezik. "Izjava mi je glasno pročitana na hrvatskom jeziku i sadrži sve ono šta sam rekao po svom znanju i sećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svestan sam da može da se upotrebi u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnih prava počinjenih na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, kao i da mogu da budem pozvan da javno svedočim pred Sudom". I tu se izgleda opet nalazi jedan potpis. Da li vidite to?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Vidim. Da. To je moj potpis.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je to tačno da je ova izjava koju ste vi dali Tužilaštvu ovog Suda vama, kako tu piše, bila pročitana, te da je po vašem najboljem znanju i sećanju tačna?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Ja sam prije vidio taj cijeli zapisnik i ovaj, potpisao i potpis i to se tačno odnosi kako sam ja sa gospodom 5. jedanaestog 2003. godine razgovarao i vrlo sam zadovoljan.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Hvala vam najlepša. Sada bih vam pokazao još jedan i poslednji dokument. To je na strani 03437616. Taj dokument vam je već pokazala Odbrana. Kako bih pomogao Sekretarijatu (Registry), to je jedan spisak napisan rukom. Zamoliću da se sada taj dokument prikaže na ekranu. Nažalost, ovo je vrlo loša kopija, bar ova koja je kod mene. Ali recite nam da li vidite taj dokument?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Vidim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste vi to napisali?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam onda rekao da ja to nisam napisao i da to nije moj rukopis i ovaj ...

TUŽILAC MOORE: Hvala vam najlepše gospodine Čoviću. Sada bih prešao na neke druge teme.

SUDIJA PARKER: Bilo bi dobro da se ova dva dokumenta označe za identifikaciju gospodine Moore, tako da to bude zavedeno i u zapisniku i da možemo da se pozovemo na ono šta je svedok rekao. A on kaže u vezi s jednim dokumentom da je to njegovo potpis, a u vezi s drugim dokumentom kaže: "To nije moj rukopis". Da li bi to trebalo da postane relevantno u nekom delu svedočenja?

TUŽILAC MOORE: Što se mene tiče ja nisam imao nameru da tražim da se ti dokumenti obeleže za identifikaciju, jer je svedok rekao šta o tome misli. Ako Pretresno veće želi to da uradi, naravno, to može da se učini.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, oba ta dokumenta biće označena za identifikaciju.

sekretar: časni sude, prvi dokument biće dokazni predmet broj 152 za identifikaciju, a drugi dokument, rukom pisani spisak biće dokazni predmet broj 153 za identifikaciju. Hvala.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude ...

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Vasiću.

ADVOKAT VASIĆ: Izvinjavam se što prekidam mog uvažnog kolegu u njegovom redirektu, ali Odbrana je tek sad potpuno zbunjena. Ja bih zamolio mog uvažnog kolegu da nam kaže kada je Odbrani dostavio dokument pod brojem 03437616 koji je sada označen za identifikaciju pod brojem 153? Mi ovaj dokument svi sada vidimo prvi put.

SUDIJA PARKER: Zar nije na osnovu ovog spiska vršeno unakrsno ispitivanje gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, mi ovakav popis nikada nismo dobili u rukopisu i na jeziku. Ono na osnovu čega je moj kolega Bulatović vršio unakrsno ispitivanje je tekst otkican mašinom, podvučen i nema nikakve sličnosti sa ovim tekstom. ERN broj tog dokumenta koji smo mi dobili je inače 00367756 i 00367757. To je, dakle, onaj popis koji je u sklopu dokumenta koji svedok u unakrsnom ispitivanju nije prepoznao. Dakle, to uopšte nije ni slično ovom dokumentu koji sada vidimo na ekranu.

SUDIJA PARKER: Hvala vam gospodine Vasiću. Mislim da to pokazuje da sam trebao da pazim i da tražim da se to zapravo označi za identifikaciju kada se dokument koristio, tako da ne bi bilo zbrke o kom se dokumentu radi. Ali mi izgleda stvar razjašnjavamo korak po korak. Poslednji dokument broj 153 označen za identifikaciju gospodine Moore, izgleda da je to čudan dokument. Izgleda da se radi o dokumentu koji nije bio predodčen svedoku, kako stvari stoje.

TUŽILAC MOORE: Rukom pisan dokument, ako mogu tako da kažem, 7616 po Pravilu 65ter... On je zapravo na popisu dokaznih predmeta po Pravilu 65ter i to pod brojem 14. To je, naime, evidencija koju ja imam o tome. Ja sam proverio sa našim referentom, on je obelodanjen.

SUDIJA PARKER: To što je obelodanjen to je jedna stvar, ali druga stvar je što to nije dokument kojim se svedok bavio ovde. Svedok je unakrsno ispitivan na osnovu jednog kucanog dokument, a ne na osnovu dokumenta koji je pisan rukom. Dakle, u ovom

trenutku to nije dokument koji je na ispravan način predöčen svedoku u dodatnom ispitivanju, ne vašom greškom, niti je to dokument koji treba da se označi za identifikaciju. Ono čime se vi niste bavili je dakle kucani spisak na osnovu koga je gospodin Bulatović izvršio unakrsno ispitivanje. Dakle, to je to.

TUŽILAC MOORE: Da, ali to je isti dokazni predmet, koliko ja shvatam. Dokazni predmet broj 14 obuhvata kucani spisak i rukom pisani spisak. To je isti dokazni predmet.

SUDIJA PARKER: Hoćete li da kažete da su i imena ista?

TUŽILAC MOORE: Koliko se ja sećam, jesu. Ali moraću to još jedno da detaljnije proverim. Ali koliko se ja sećam, koliko ja znam, jesu.

SUDIJA PARKER: Da li vi kažete da su oba ta spiska dostavljena po Pravilu 65ter i da su deo jednog dokumenta?

TUŽILAC MOORE: Da, ja mislim da je tako, da se radi o jednom dokaznom predmetu. Jedan dokument je otkucan, a drugi dokument je pisan rukom. Dakle, izgleda da je jedan primerak, u stvari, otkucani spisak koji je rukom napisan, a svedok je rekao da je radio na osnovu onog dokumenta koji je pisan rukom, a onda sam ja kasnije pitao svedoka da li je on video ovaj dokument, da li je to njegov dokument, a on je odgovorio da to nije njegov rukopis, da nije on napisao rukom taj dokument i zbog toga se ja nisam bavio onom verzijom koja je otkucana, budući da nema relevantnosti, odnosno ne proističe direktno iz onog dokumenta pisanog rukom. Ali se radi o jednom dokumentu.

SUDIJA PARKER: Da li je to sve dokazni predmeti 14, dakle po Pravilu 65ter ili je to dokazni predmet broj 14 koji je uveden tokom ovog postupka?

TUŽILAC MOORE: Samo da pojasnim. Da, radi se o istom spisku, odnosno dokumentu, međutim ERN brojevi su različiti, ali otkucani dokument i dokument pisan rukom je isti dokazni predmet koji smo mi dostavili Odbrani. Odbrana se pozivala na isti spisak koji je otkucan, ali koji nosi različiti ERN broj. Dakle, izgleda da je izvor onaj spisak pisan rukom za koji svedok kaže da nije njegov rukopis i s toga ovaj otkucani spisak ne proizilazi iz toga. Međutim, što se tiče brojeva ERN imamo dva broja u dokaznom predmetu 14 i to je ono šta moje uvažne kolege imaju. Dakle, imaju i dokument pisan rukom i otkucan dokument. I oni su, u stvari, unakrsno ispitivali u vezi sa istim spiskom, ali sa različitim ERN brojevima. Bar sam ja tako shvatio.

SUDIJA PARKER: U redu. Pretresno veće će onda prihvatiti oba spiska, dakle i onaj koji je otkucan i to u svrhu identifikacije. I onda ćemo, znači, imati sva tri dokumenta, a onda ćete možda u buduće želeti nešto da uradite s tim, kako bi se to pojasnilo. U svakom slučaju, oni će da bude obeležen za identifikaciju.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, da li postoje dva spiska koja su otkucana?

TUŽILAC MOORE: Da, izgleda da je tako. Imamo dokazni predmet broj 14 u skladu sa Pravilom 65ter i na strani 7716 imamo kopiju spisa pisanog rukom. Tu stoji "Velepormet" i onda se navode imena pojedinaca. A onda, dodato tome je otkucani spisak i onda tu isto stoji "Velepormet", spisak zločinaca, kriminalaca i dakle, to je onaj isti dokazni predmet broj 14 po Pravilu 65ter koji je dostavljen Odbrani. E sad, koliko sam ja shvatio, Odbrana je unakrsno ispitivala na osnovu otkucanog spisa. Moram još uvek da proverim. Mislim da se radi o istim imenima i istoj temi, ali da je redosled imena malo drugačiji, drugačiji je ERN broj, međutim izvor je isti.

SUDIJA PARKER: A koji je to ERN broj?

TUŽILAC MOORE: Samo trenutak. Brojeve koje sam ja dobio su: 00367756 i 00367757.

SUDIJA PARKER: Ali taj spisak se dosta razlikuje od dokumenta koji nosi oznaku 03437616. Dakle, to je onaj spisak koji je rukom pisan. Ovaj spisak sadrži 32 imena i takođe sadrži i određene informacije, kao na primer, kapetan i tako dalje, a spisak pisan rukom sadrži 27 imena i takođe s desne strane imamo još neke dodatne informacije. Izgleda da se radi o dodatnim imenima. Dakle, daleko više ima podataka u ovom dokumentu koji je pisan rukom od dokumenta koji je otkucan.

TUŽILAC MOORE: Otkucani dokument koji ja imam i koji moje uvažne kolege imaju, dakle, to je dokument 7616 i 7617. Na tom dokumentu se nalazi 51 ime.

SUDIJA PARKER: Spisak 757, to je nastavak spiska 756?

TUŽILAC MOORE: Da. Mislim da jeste, jer imamo pri dnu 756, pa onda imate 31, 32 i onda na sledećoj strani 33, 34, takođe i 32. Dakle, 756 i 757 su brojevi u nizu i koliko sam ja shvatio, mada nisam detaljno pregledao, jedan spisak je, u stvari, otkucana verzija ovog drugog spiska. Vidim da tu neko klima glavom da se slaže sa mnom.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, ja ću da uradim nešto šta obično ne radim. Gospodine Čoviću, na ekranu ispred vas nalazi se jedan spisak imena pisan rukom. Da li vidite to?

SVEDOK ČOVIĆ: Vidim.

SUDIJA PARKER: Da li je to spisak koga se vi sećate?

SVEDOK ČOVIĆ: Ja se toga spiska uopće ne sjećam, jer, ovaj, osobno sigurno nisam ga pisao, a taj koji ga je napisao, taj meni nije nigdje pokazao. Ja samo mogu čitati ta

imena, pa eto, možda od tih imena, možda dvije, tri osobe da ih poznam. Eto, to je moj odgovor.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Sada bih zamolio da nam se stavi na uvid dokument koji je obeležen u svrhu identifikacije 00367756 i 00367757, dakle one dve otkucane strane koje je spomenuo gospodin Moore. Dakle, ta dva dokumenta koja su uvrštena kao jedan dokazni predmet.

(Pretrեսno veće se savetuje)

sekretar: Časni Sude, ovaj dokument biće obeležen u svrhu identifikacije, broj 154.

prevodioci: Predsedavajući sudija nije uključio mikrofon. Prevodioci ga ne čuju.

SUDIJA PARKER: Na osnovu onoga što smo mogli, evo sad, na brzinu da vidimo, one dve otkucane strane, sadrže ista ona imena koja se nalaze na onom jednom otkucanom spisku, ali nismo imali vremena da izvršim detaljnu analizu, a to ćemo da uradimo.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, u vezi sa tim, odnosno sa primerkom koji je pisan rukom, ja sam pitao svedoka da li je to njegov rukopis i svedok je rekao da nije.

SUDIJA PARKER: To mi je poznato. Ja sam otišao malo dalje. Svedok je rekao da, u stvari, ne zna ništa o tom spisku. Gospodine Vasiću, izvolite.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, hvala na pomoći oko razjašnjenja ovih stvari. Ali čini mi se da bi stvar trebali da pogledamo i u jednom drugom svetlu, da ova dva spiska, koliko sam ja uspeo da ih pogledam, ona slične, ali nisu istovetna ni po broju ni po redosledu imena. Nisu slična ni po tome što su neka imena podvučena, a ni po tome što postoji konstatacija na kraju spiska o podvučenim imenima. Te konstatacije nema na rukom pisanom primerku. Nadalje, tačno je da je moj uvažni kolega Odbrani u okviru 65ter dokumenta pod brojem 14 dostavio rukom pisani tekst, ali nigde se iz naslova ovog dokumenta, niti iz samog dokumenta ne može vezati za ovog svedoka ono šta stoji pod 65ter, niti iz reference proizilazi da je to vezano za gospodina Čovića, već stoji da je to izjava data od bivših zatvorenika. Nakon toga smo neposredno pred svedočenje gospodina Čovića dobili ovaj dokument, ovu kucanu verziju na osnovu koje je moj kolega Bulatović ispitivao, kao dokument koji ide uz gospodina Čovića. Dakle, Odbrana ni na koji način nije mogla da poveže ova dva dokumenta koja inače nisu identična. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Mislim da sve što ste rekli u vezi sa ovim spiskovima, u stvari, odražava ono šta smo mi na osnovu jednog letimičnog pregleda ustanovili. Međutim, radi se o tome da je svedok ispitivan u vezi sa određenim imenima i svedok je naveo dva ili tri imena koje je identifikovao, rekao je da su mu ta imena poznata i takođe je rekao odakle su mu ta imena poznata. On je to, takođe, potvrdio gledajući ovaj rukom pisan spisak, on je rekao da su mu poznata samo dva ili tri imena sa tog spiska, a da mu dokument kao

takav nije poznat, niti su mu poznata ostala imena sa tog spiska. Šta god da je vama bilo rečeno u vezi sa ovim spiskom, ovaj svedok nije posvedočio da se radi o njegovom spisku. Mi nismo videli nikakve dokaze o tome. Mi smo jednostavno obeležili ove dokument u svrhu identifikacije za slučaj da se nešto pojavi kasnije. Međutim, vama je jasno da oni nisu dokazi protiv vašeg klijenta u ovoj fazi. Mislim da je to sve što za sada možemo da uradimo sa ovim spiskom. A sad ću da pitam gospodina Moorea da li ima još dodatnih pitanja.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da, imam. Hvala časni Sude. Gospodine Čoviću, juče su vam postavljena pitanju u vezi određenih pojedinaca i vi ste rekli da ste videli "sina ujaka moje supruge" i da je on završio na Ovčari. Da li se sećate da ste to rekli? Evo ja sam to upravo pročitao iz transkripta.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Nažalost. Vrlo... Sjećam se i često mi dolazi čak i da noći proživljavam, jer je on bio... Našao sam ga u krugu bolnice, u holu samom i molio sam ga da bude sa mnom, pa ćemo si jedan drugom pomoći. Međutim, on mi je reko da ide dole samo u podrum gdje su bili ranjenici da se zahvali medicinskim sestrama na uslugama, jer su njegovi roditelji imali zdravstvenih problema i rekao je da će se odmah vratiti. Ja sam ga molio: "Nemoj ići, budi sa mnom". On je otišao i više se nije vratio, nego je ubijen na Ovčari i već je ustanovljen... ustanovili su kad su otkopavali... među mrtvacima i posebno je sahranjen. I to mi je teško kad se sjetim, jer to je bio jedan poznati čovjek Vukovara. On je bio kustos muzeja grada. Hvala vam na ovome pitanju. Posebno hvala, jer ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Posle bolnice... Rekli ste da ste ga, u stvari, videli u bolnici dok ste vi bili tamo. Da li ste ga posle toga nekad videli?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Kad je on otišao dole da se zahvali medicinskim sestrama, mi smo ga čekali da se vrati i među zadnjim kamionima smo ušli i njega nije bilo. E onda kad sam iz logora izišao, ovaj, i kad sam nakon bolnice i tako, onda sam od njegovih roditelja i njegovog brata saznao da je on ubijen na Ovčari.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Puno vam hvala. Hteo bih sada da pređem na jednu drugu temu, kako bih pomogao svojim uvažnim kolegama. Radi se o strani transkripta 3525. Vi ste rekli da je pedesetak muškaraca bilo odvojeno i da su onda oni bili postrojeni ispred hangara. Da li se sećate svog svedočenja u vezi sa tim? Odgovorite samo sa da ili ne.

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da, sjećam se.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A zatim ste posle toga Pretresnom veću rekli da su muškarce odveli i da ste onda čuli neku pucnjavu i da ste pretpostavili da su oni bili ubijeni. Od tih pedesetak muškaraca koji su bili tamo, vi ste rekli da vam nisu bila poznata imena mnogih od njih. Da li se sećate da ste to rekli?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Sjećam se i da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Ali hteo bih sada da se pozabavim njihovim likovima. Da li ste mogli da prepoznate njihova lica, dakle kao lica osoba koje ste znali dan ranije?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Pa većinu sam znao, ovako, iz viđenja. Ali nekoliko osoba sam samo znao po imenu. Pored mene je bio samo jedan kojeg sam znao, Feger, jer je moj susjed, koji se držao za mene. A ove, s obzirom da je bila i noć, samo sam po licima vidio da sam ovako poznavao. Hvala, da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas da pažljivo saslušate pitanje. Ja sam vas pitao da li ste poznavali njihova lica pre te noći, od ranije. Hteo bih da saznam sledeće: da li ste bilo koga od njih videli, dakle, lik, videli pošto ste izašli iz bolnice i pošto ste se vratili u Vukovar? Da li ste razumeli pitanje?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Jesam. Ne, nisam vidio više.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Niste videli šta?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Nisam video te ljude koji su odvedeni i koji su odvedeni iza hangara prema ciglani. Hvala na pitanju.

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude.

SUDIJA PARKER: Da, izvolite gospodine Lukiću.

ADVOKAT LUKIĆ: Pretpostavljam da je moj kolega na strani 50, u redu 8 pogrešio kad je rekao reč "bolnica", jer je govorio o njihovom grupisanju u grupi 50 i odvajanju 25. u "Velepormetu".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Moj uvažni kolega je apsolutno u pravu. Da, naravno. Radi se o hangaru. Postaviću ponovo pitanje. Gospodine Čoviću, vi ste nam rekli za onih pedesetak muškaraca koji su bili postrojeni i rekli ste da ste prepoznali mnoge od njih, njihova lica. To ste nam rekli, zar ne?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, prigovor.

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Vasiću.

ADVOKAT VASIĆ: Prigovor se sastoji u tome što nam juče gospodin Čović nije rekao da je prepoznao ova lica. Rekao je da ih nije prepoznao. Na ovaj način moj uvažni kolega sugestivno predlaže svedoku šta treba da odgovori.

SUDIJA PARKER: Pitanje je o tome šta je svedok identifikovao u vezi sa tom pedeseticom muškaraca. To je bilo spomenuto tokom unakrsnog ispitivanja, a gospodin Moore se sada nadovezuje na to tokom dodatnog ispitivanja i mislim da je na vrlo prikladan način pitao svedoka da li je on bio u stanju da prepozna bilo koga od tih pedesetak muškaraca, odnosno njihova lica. Radi se o pokušaju da se dodatno pojasni

ono šta je svedok znao o tih pedesetak muškaraca. Ako pogledate transkript, videćete da je to nije baš najasnije. Zbog toga gospodine Vasiću ne mogu da prihvatim vaš prigovor. Gospodine Moore, izvolite.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kako bih pomogao svom uvažnom kolegi, radi se o strani transkripta broj 3525, redovi od 17 do 19. Uvažni kolega Vasić je postavio sledeće pitanje: "Vi možete da identifikujete te ljude?". Svedok je rekao: "Ne, ne mogu. Ne znam njihova imena, ali mnoge od njih znam iz viđenja". Gospodine Čoviću, ponovo ću postaviti pitanje. Vi ste rekli da ste iz viđenja znali mnoge od tih ljudi koji su bili tu postrojani i onda ste rekli kako su oni odvedeni i da ste vi verovali da su oni ubijeni. Ono što mene zanima jeste da li ste vi nekad posle toga ponovo videli nekoga od tih ljudi koji su bili odvedeni?

SVEDOK ČOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam ih vidio, nažalost, čak ni posle kada sam se vratio iz logora.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam. Puno vam hvala. Nemam više dodatnih pitanja. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Puno vam hvala gospodin Moore. Gospodine Čoviću, sigurno će vam biti drago da čujete da je ovo kraj ispitivanja. Pretresno veće vam se zahvaljuje što ste došli u Hag i zahvaljujemo vam se na pomoći koju ste nam pružili. Vi sada možete da se vratite kući. A izgleda da je ovo dobar trenutak za narednu pauzu. Koliko mi je rečeno, sledeći svedok je zaštićeni svedok.

TUŽILAC MOORE: Da, tako je. Gospodin Smith će vršiti ispitivanje tog svedoka. Biće nam potrebno 15 minuta, tako da je ovo dobro korišćenje vremena.

SUDIJA PARKER: Da. Nastavićemo u 17.20 sa svim zaštitim merama i pozdravljamo gospodina Smitha, a gospodine Čoviću, vama se ponovo zahvaljujemo i sada kada svi ustanemo, vas će ispratiti iz sudnice.

SVEDOK ČOVIĆ: Hvala ljepo.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Dobar dan. Molim vas da pročitate glasno svečanu izjavu koja se nalazi na formularu ispred vas.

SVEDOK P-012: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Hvala. Izvolite, sedite. Bilo bi dobro da se nagnete malo napred, zato da bi jasno mogli da se čujete u mikrofona. Naime, ono šta vi govorite, a to vam je

takođe jasno, neće se čuti vašim glasom izvan sudnice, a neće se izvan sudnice videti ni vaše lice. Što znači da vas niko osim nas u sudnici ne vidi. Vas će sada da ispituje gospodin Smith. Izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC SMITH

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Časni Sude, ja bih se prvo zahvalio svima i izrazio svima dobrodošlicu koji su u sudnici. Mislim da su nam svima poznati akcenti, tako da ćemo nastojati da svima bude prijatno. Svedoče, ja ću vam prvo pokazati jedan papir na kome je vaše ime, datum rođenja, kao i mesto rođenja. Molim vas potvrdite Sudu da li su to tačni podaci?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude.

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Vasiću.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala lepo časni Sude. Ja se izvinjavam mom kolegi što prekidam na sam početak ispitivanja, ali bojim se da u transkriptu na strani 52, red 25 imamo nešto šta ne bi trebalo da imamo.

SUDIJA PARKER: Videli smo, videli smo. Rešićemo to. Hvala vam gospodine Vasiću najlepša. Taj deo ćemo da uklonimo iz zapisnika. Gospodine Smith, izvolite.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala časni Sude. Da li vidite ovaj papir ispred vas gospodine?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Vidio sam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li su ti detalji i te pojedinosti tačne?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jesu u potpunosti.

TUŽILAC SMITH: Zamoliću da se ovaj dokument usvoji u spis, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Da, čim ga advokati vide. Gospodine Smith, zbog sistema izobličjenja glasa, trebate da gasite mikrofonski svaki put kada završite s pitanjem. Molim vas, pazite na to.

TUŽILAC SMITH: Hvala časni Sude, to su me već ranije upozorili. Ovo je zapravo moja prva greška.

SUDIJA PARKER: Bojim se da neće biti i poslednja.

sekretar: Časni Sude, ovaj dokument biće dokazni predmet broj 155 pod pečatom.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Svedoče, vi ste dobili zaštitne mere, što znači da su zaštićeni vaše ime i prezime, vaš lik, kao i vaš glas, tako da možete da govorite sasvim otvoreno. Da li me razumete?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Razumjem potpuno.

TUŽILAC SMITH: Časni Sude, ja bih zatražio poluprivatnu sednicu, kako bih postavio pitanja o ličnim podacima svedoka, tako da ne moramo stalno da tražimo poluprivatnu sednicu dok svedok bude svedočio.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude sada smo na javnoj sednici.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, da li ste vi 1991. godine živeli u ovom naselju koje ste nam malopre spomenuli, sve vreme, dakle dok niste otišli iz Vukovara?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Ne, živio sam do polovice osmog meseca, dok nije počelo bombardiranje civilnih objekata iz aviona, jer do tada su samo javne objekte, "Vodotoranj", "Silos" i gdje su smatrali da se nalazi Hrvatska vojska to su bombardirali. Međutim, civilne objekte nisu dirali. Polovicom osmog meseca počeli su bombardirati i naše naselje i druge civilne objekte u Vukovaru.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Rekli ste da su bombardovali vaše naselje. Ko su ti "oni" koji su bombardovali vaše naselje i da li možete da nam kažete kakva su bila oštećenja u vašem naselju zbog tog bombardovanja?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: To su bila bombardiranja aviona srpske vojske, odnosno Jugoslovenske narodne armije. Oštećenja su bila dosta velika. Na mojoj zgradi su odneli krov, na susjednoj također, preko puta su odneli krov i zgrada je gorila.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li možete da nam opišete vašu zgradu? Da li je to bila porodična kuća ili stambena zgrada?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: To je bila stambena zgrada, takozvana četverodomka. Bilo je četvero stanara. Ja sam bio... stanovao u prizemlju, koja je bila vrlo loše kvalitete, jer je bila od blokova betonskih sagrađena i nije bila kvalitetna, adekvatna za obranu, mislim od granatiranja.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hteo bih da vas podsetim na sledeće da ne govorite imena ljudi koji su živeli u toj zgradi, u naselju, ali u vezi sa obližnjom zgradom za koju ste rekli da je bombardovana, da li biste opisali kakva su na njoj bila oštećenja?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Oštećenja su obližnjih zgrada... isto je raznešen krov. Preko puta mene je raznešen krov i zgrada je cijela gorila.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada je napadnuta vaša zgrada, šta ste vi odlučili da uradite?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa kada je napadnuta, to je jedno veće bilo, već dosta kasno, recimo, 22.00 je počelo bombardiranje i kad se malo smirilo, mi smo nazvali Vesnu Bosanac, koja je bila naša direktorica... Ja sam nazvao Vesnu Bosanac, koja je bila moja direktorica, a iznad mene je bila i lječnica, pedijatar, zajednički smo razgovarali sa Vesnom Bosanac. Ona je poslala sanitetsko vozilo po nas da dođemo u bolnicu. Međutim, mi smo odbili i rekli smo da ćemo doći sutra, jer nismo mogli tako hitno uzeti najnužnije stvari, dokumenta i sve ono najnužnije, pa smo sami svojim kolima rano ujutro, dok još nisu počela bombardiranja otišli u bolnicu.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A zašto ste je zvali? Da li ste mislili da odete iz stana?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa mislili smo otići iz stana, jer smatrali smo da je nemoguće više ići iz stana na posao, jer mi smo svi bili u radnom odnosu i svi smo imali radnu obavezu u bolnici. Prema tome, kako su počela bombardiranja, mi nismo bili u stanju dolaziti redovito na posao, a osim toga, bilo nas je i strah, jer je zgrada vrlo nekvalitetna da bi podnjela, što se i dokazalo... Sve te zgrade su nakon rata bile malte ne do koljena razrušenje.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je vaša zgrada bila neki vojni cilj? Da li je na zgradi bilo oružja? Da li ste vi ili drugi ljudi koji su živjeli u tom stambenom bloku bili u nekoj odbrambenoj formaciji?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Niti je u mojoj zgradi bilo oružja, niti je u cijelom naselju, niti je to bio punkt obrane bilo kakav. Normalno su to bili civili, koji su radili. Neki u "Vuteksu", jer su to uglavnom bili stanovi Medicinskog centra, "Velepormeta", "Vuteksa" i "Građevinara". To su bila poduzeća prije rata.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: I da li vam je doktorica Bosanac dozvolila da ostanete u bolnici?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Naravno, ona nas je pozvala ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* ...

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li možda možete da opišete Sudu i da nam kažete da li je ta kuhinja zapravo bila u glavnoj bolničkoj zgradi ili u nekom manjem objektu?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: A ne, kuhinja je bila u starom objektu bolnice gdje su postojala tri odjela: to je bila neuropsihijatrija, okulistika, otorina i gore je bila pedijatrija. A u podrumu je radio vešeraj i jedan dio podruma su bile prostorije vešeraja, a drugi dio su bile specijalističke ambulante okulistike i otorine.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A koliko je bila udaljena ta manja zgrada od glavne bolničke zgrade?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Ta manja zgrada... manja zgrada oko 50 metara.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A da li su te dve zgrade bile povezane i ako su bile povezane, da li možete da nam kažete kako?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Bile su povezane sa hodnikom podzemnim, podzemnim hodnikom nova i stara zgrada, a u tom podzemnom hodniku bile su još dve male prostorijice, dosta male. To je bilo atomsko sklonište.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možete li da kažete sudijama gde su bili otvori na tom podzemnom hodniku koji je povezivao te dve zgrade, u većoj i u manjoj zgradi?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: U većoj zgradi su bili... Zavisi kako se gleda, otvori su na rubu, na kraju bili zgrade i jedne i druge.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A kad je reč o ulazu za Hitnu pomoć, gde se nalazio otvor u odnosu na ulaz u glavnu zgradu?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Nasuprot se nalazio... Hitni ulaz se nasuprot... nalazio nasuprot glavnom ulazu. To znači na poledini zgrade, na suprotnoj strani zgrade.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Sada bih s vama razgovarao o nekoliko spratova te manje zgrade. Da li možete da nam kažete koja su bila dva područja, odnosno dva prostora u podrumu te manje zgrade?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Dva područja u prostoru te manje zgrade bili su, u stvari, tri prostora, tri područja: bila su neuropsihijatrija, prizemlje, prvi kat je bila okulistika i otorina i drugi kat je bila pedijatrija.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. A kuhinja i vešernica, da li su one bile u podrumu?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Kuhinja i praonica su bile u podrumu, ali je prethodno kuhinja bila potpuno zgrada posebna koja je uništena već u devetom mjesecu, totalno od bombardiranja je uništena da smo morali improvizirati u dve prostorije podrumske koje nisu bile svaka veća od 20 kvadrata.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Osim granatiranja kuhinje, da li je bilo drugih granatiranja, odnosno napada na bolnicu tokom tih meseci dok ste vi boravili u bolnici?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Tjekom... Tokom svih tih mjeseci bili su užasni napadi i granatiranje koje nije prestajalo, jedino po noći se smanjilo, noću se smanjilo, međutim, po danu su non-stop iz artiljerijskog i teškog oružja gađali bolnicu, a ponekad su bili i zračni napadi. Tako je početkom desetog mjeseca, otprilike, koliko se ja sjećam, pale su dve bombe iako je na... u krugu bolnice bilo veliko razapeto platno sa crvenim križem da se vidi da je to bolnica, oni to nisu uzimali u obzir. Jedna je bomba pala na tu novu zgradu i probila je pet plafona i zadržala se u podrumskoj prostoriji, odnosno tamo u hodniku, što sam maloprije rekao, taj koji spaja novu i staru zgradu, jednom pacijentu između nogu. Druga je bomba pala jedno 10 do 15 metara od glavnog ulaza, koja je napravila ogroman krater, razbila je sva vrata, izbila, i prozore iz nove bolnice i sa strana samo nisu bili razbijeni, sa suprotne strane. Isto tako je totalno demolirana stara zgrada, prozori, vrata i sve skupa, tako da više nisu bili za upotrebu da se može živiti ili... Općenito se nije moglo obitovati tamo, pa smo svi se spustili u podrum.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Spomenuli ste, dakle, da dok ste vi bili u bolnici, od sredine avgusta, pa do sredine novembra meseca, da je bilo teško granatiranje i artiljerijska paljba. Da li možete da opišete sudijama koliko je konstantno ta paljba trajala ili je obrazac gađanja bio neredovan? Da li je to bilo svakodnevno, nedeljno? Da li možete malo detaljnije da nam to opišete?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: To je bilo granatiranje konstantno. Dan i noć. Međutim, noću slabije i rano ujutro slabije, slabijeg intenziteta, tako da sam ja obavljao poslove ove po vani po noći ili rano ujutro dok je bilo manje granatiranje, iako sam to tako radio, dva puta mi je granata pala iza leđa i od detonacije sam odbačen bio otprilike pet metara uvis, tako da sam izgubio desni bubnjić. Na desno uho slabije čujem, slabo čujem, jer nemam desni bubnjić.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Dakle, u tom razdoblju, dakle tokom ta tri meseca da li je bolnica radila kao bolnica i ako jeste, da li možete da nam kažete, naravno, ako znate, ako možete da procenite, koliko je pacijenta u bolnici bilo?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa mogu. Radila je bolnica tokom... skroz do pada. Bilo je pacijenta otprilike oko... sve sa osobljem oko 700, s tim što su kad su sanirani teži pacijenti, ranjenici, odvoženi u "Borovo-komerc". To je skladište u Borovu, atomsko, jer su bili već sanirani i nisu bili u opasnosti za život, tako da se pravilo mjesta za sljedeće, jer je to dnevno dolazilo i do 70 teško ranjenih ljudi, građana.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li se bolnica koristila za neke druge svhe, osim za zbrinjavanje bolesnika?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Nije. Uopće nije bilo nikakvih drugih svrha, niti se koristilo za tako nešto.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: I da li ste vi znali da li je možda tokom ta tri meseca bilo nekoga od tih vukovarskih branioca sa hrvatske strane?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Nije bilo hrvatskih branitelja uopće. Bili su iz MUP-a dva na ulazu u bolnicu, koji su čuvali bolnicu. Bili su na ulazu kod hitnog ulaza dvojica koji su štitili hitni ulaz i preko su dvojica bili koji su štitili tu staru zgradu koju sam prije napomenuo. Međutim, dolazili su gardisti koji su s vremena na vreme, to je bilo možda desetak njih, koji su bili konstantno u bolnici, jer su se razmjenjivali. Ili su dovodili sa punktova svoje kolege koji su bili ranjeni, pa su ih dovezli ili su došli posjetiti svoje kada su imali predaha, došli su posjetiti svoje kolege ranjene, u bolnicu. Ali nisu ulazili... u krug bolnice su ulazili, ali na odjele nisu ulazili sa oružjem, jer su im ti koji su bili na ulazu, što sam spomenuo, tih šest mupovaca, oduzeli oružje dok se ne budu vraćali.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: I u tom radu u bolnici i izvan bolnice, kako ste rekli, tokom ta tri meseca, da li vi možete na osnovu toga sudijama da date procenu o tome koliko je pripadnika hrvatske Garde bilo koji su obilazili druge pacijente u bilo kojem trenutku? Dakle, da li vi to možete da procenite?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Mogu procijeniti da ih je bilo oko desetak u toku svakog momenta, oko desetak. Jedni su doveli ranjenike, drugi su došli posjetiti ranjenike i tako... po mojoj procjeni nije ih bilo više od 10 dnevno.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je bolnica nekada korišćena kao nekakav vojni objekat za skladištenje oružja ...

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Ne ...

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Ili za nekakvo mesto odakle su pokretani napadi ili bilo šta tome slično?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Makar šta. Pa bolnica se držala svoje djelatnosti. Uopće nije bilo nikakvih drugih punktova, osim zdravstvenih koji su se isključivo bavili medicinom.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Rekli ste da ste iz Vukovara otišli 20. novembra 1991. godine. Ja bih sada hteo sa vama da razgovaram o danu pre tog, dakle o danu pre vašeg odlaska. Kada se vratimo u mislima na 19. novembar, da li možete da kažete sudijama da li se bilo šta neuobičajno dogodilo toga dana?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Dogodilo se neuobičajeno... Došla je Vesna Bosanac, obišla je radne jedinice. To je bilo negdje rano popodne, obišla je sve radne jedinice da nam kaže da je Vukovar pao. Nakon obilaska... Neposredno nakon obilaska Vesne Bosanac, sad ne mogu procijeniti da li to bilo nakon sat jedan ili dva, došli su... ušla je vojska i paravojska u bolnicu... Ovaj, da, Vesna Bosanac kada je obilazila radne jedinice, rekla nam je da je Vukovar pao i da će svako ići tamo gdje želi. Ko hoće u Srbiju, može u Srbiju, ko hoće u Hrvatsku, može u Hrvatsku, da će se praviti popisi i tako je i učinjeno. Nakon Vesne pojavili su se vojnici i paravojnici. Recimo, ja sam bio zadužen da ložim vatru u kuhinji. Možete misliti kako je bilo nezgodno kad ti je sa mitraljzom čovjek iza leđa stajao dok si ložio vatru i pratio te cijelo vrijeme. Bilo je vrlo neugodno.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pre nego što budemo razgovarali o tom čoveku i kuhinji, rekli ste da je došla vojska. Koja je vojska ušla u bolnicu? Da li znate kakvi su to bili pripadnici paravojnih jedinica koje su ušle unutra ...

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: To su ...

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kako su se zvale te grupe?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: To su bili uglavnom paravojni... najveći... velika većina su bili domaći Srbi koji su bili paravojska. Nisu bili odjeveni u uniforme. Imali su možda gornji dio vojne uniforme, hlače svoje, kape svoje i tako. Međutim, bilo je među njima i nekolicina pravih vojnika. Pravi vojnici su se razlikovali po tome što su bili odjeveni u "SMB" uniforme, takozvana Jugoslovenske narodne armije i koji su bili puno, puno uredniji i izgledniji od ovih iz paravojnih jedinica.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Vratimo se sada na onog čovjeka s mitraljezom koji je bio tamo prisutan dok ste vi palili vatru u kuhinji. Da li možete molim vas nešto o tome da kažete šta se tamo događalo?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa ništa. Nije on meni ništa učinio. Samo je bilo neugodno, jer mi je bio uperen u leđa puškomitraljez. To je bio iz regularne vojske, vojske Jugoslovenske narodne armije. Imao je potpuno vojnu uniformu i šljem na glavi.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li ste nastavili sa loženjem vatre? Da li je on ostao duže vremena tu ili je otišao?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jesam, nastavio sam. Ne, on je bio duže vremena i stalno je pratio šta radim, ali nije ništa učinio.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Tokom tog popodneva, odnosno tokom te večeri da li ste došli u kontakt sa nekim drugim vojnikom JNA i ako jeste, recite nam kako je do toga došlo?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa imao sam, nažalost, jedan vrlo neugodan kontakt. Ja sam imao pauzu, to je bilo oko... između 15.00 i 16.00, još je bio dan. Ja sam izašao na ulaz te stare... na izlaz te stare zgrade u dvorište, jer sam smatrao Vukovar je pao, rata više nema i onda su mi malte ne... samo što mi nisu potekle suze, jer sam došao do zaključka da ja moram otići iz moga grada u kojem sam odrastao, najljepše godine proveo i pitao sam se ko me može... ko ima pravo da me istjera iz mog grada. Meni u susret... Već su prije mene bili u krugu bolnice Komadinić, doktor Jovica, njegova supruga Gordana. Ona je bila Hrvatica, on je bio srpske nacionalnosti. Zatim je bila doktorica Šego, odnosno udana Antić i njen suprug. Kasnije je došla doktorica Njegić, pedijatrica. Meni u susret je išao jedan vojnik. Predstavio se kao kapetan Saša, sa osmijehom na licu i pored njega su bila dva četnika, zarasla u bradu, a vodio ih je Riznić Bogoljub, moj... kojemu sam ja bio pretpostavljeni. On je bio šofer, vozač kamiona u bolnici. I kapetan Saša se meni predstavio kao da su oni oslobođioci. I ja sam na to vrlo oštro reagirao. Nisam znao da ne bi... Nisam bio hrabar, ali sam smatrao rat je gotov, više nema ubijanja, nema mučenja i ja sam njemu otvoreno rekao šta mislim: "Kakvi ste vi oslobođioci? Od čega ste vi nas oslobodili? Da li oslobođioci to rade što ste vi radili? Uništiti ste nam grad", i pokazao sam mu. On se nasmijao i odgovorio mi je da to nije Jugoslovenska narodna armija napravila, nego da su to napravili četnici i pokazao na dvojicu tih četnika s bradama i kokardama, a i oni su se onako smješkali i ja sam na to, revoltirano mu pokazao šipak... Da, i rekao je da ukoliko ne preda Hrvatska vojska oružje, odnosno Tuđman, da će ići do Zagreba. Na to sam im ja odgovorio, pokazao sam šipak, tom kapetanu Saši i rekao sam da mu Hrvatska vojska nikad neće... i Tuđman nikad neće predati oružje.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: I kako se završio taj susret? Šta su kapetan Saša ili neki drugi od te dvojice muškaraca koji su bili tu, uradili ili rekli posle toga?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Kapetan Saša... Ja sam imao... Ja sam tek shvatio kad sam mu to rekao da možda nisam to smio reći, a kapetan Saša se našao zatečen odakle meni hrabrost da ja to njemu kažem. I valjda sam mu se, ne znam, na koji način, dopao da sam imao hrabrosti, ne znam, i on je naredio tom mom vozaču, kojemu sam ja bio šef koji ga je vozio, ovaj, koji ga je vodio kroz bolnicu da mi da šteku cigareta, jer sam bio pušač strastven.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Vi ste ranije spomenuli gospodina Riznića, Božu Riznića ...

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Recite nam šta je on tamo radio sa kapetanom Sašom? Da li ste uspjeli da shvatite kakva je bila njegova uloga i recite nam ko je on bio?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Božo Riznić je bio moj... Ja sam mu bio pretpostavljeni, vozač kamiona, a kad je došao kapetan Saša, odnosno kad je upala vojska, on je kapetana Sašu vodio po radnim jedinicama i vodio ga je baš onog momenta kad sam ja bio s njim, u vešeraj da mu pokaže gdje su ona dva mupovca što sam rekao u staroj zgradi, sakrili oružje i odjela u koja su se preobukli u civile. A znao je to, jer mu je supruga radila u vešeraju.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hteo bih na trenutak da porazgovaramo o kapetanu Saši. Kojoj je on vojnoj grupi ili formaciji pripadao?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jugoslovenske narodne armije, sam se predstavio kao kapetan Saša, znači, čin mu je bio kapetan. Bio je vrlo uredan, ugladen imao je brčiče, mislim, obrijan, izbrijan, uredan uglavnom. Pravi vojnik.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A kakva je bila uniforma koju je imao na sebi? Da li je to bila uniforma JNA?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jeste, uniforma JNA.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Mislim da ste u vezi s njim spomenuli i dvojicu četnika. Da li ste pri tom mislili da se radi o pripadnicima paravojske ili o nekim drugim ljudima?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa naravno paravojske, jer nisu bili u vojnim uniformama. Bili su vrlo neuredni, da ne kažem da im je na bradama još bilo hrane, ovaj, bili su vrlo, vrlo neuredni i bili su obučeni u civilno... Imali su možda, ipak je to bilo prije 15 godina, pa se totalno ne sjećam, možda su imali gornji dio vojne uniforme, donji ne ili obratno, donji... Međutim, to je... Nisu bili regularna vojska.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možete li Sudu da opišete kakav je bio odnos između te dvojice pripadnika paravojske koje ste opisali i kapetana Saše? Da li je izgledalo da postoji neki odnos između njih? Da li je izgledalo da je kapetan Saša njima nadređeni? Ako možete da nam kažete kako ste vi shvatili njihov odnos?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Apsolutno je kapetan Saša bio nadređen njima i oni su radili što je on govorio... što im je on naredio. Tako je Rizniću naredio da meni da šteku cigareta. A kad je rekao da su to četnici uništili grad, onda je pokazao na njih dvojicu i smijao se kao i oni što su se smijali. Oni su, u stvari, stajali i nisu ništa radili, već su se smijali na njegove izjave.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Posle tog razgovora da li su oni na kraju pronašli to oružje koje ste spomenuli?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jesu, jesu. Pronašli su.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li ste kasnije tokom noći ponovo videli kapetana Sašu?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Je, nakon možda neposredno, ovaj, ono prije susreta... prije zadnjeg susreta, jedno tri četvrt sata, ja sam došao sav uzbuđen u kuhinju i bio sam depresivan zato što mi je to tako kapetan Saša rekao da će ići do Zagreba dokle god Hrvatska vojska ne preda oružje i žalio sam se kako sam neraspoložen jednom mom kolegi u kuhinji, koji je bio šef kuhinje (...) (*izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...) Počeli su da pričaju i o politici... Bili smo malo zbunjeni, jer nismo razumjeli njegove priče i kuda su one vodile... Neki ljudi su se opuštili, je l' tako

TUŽILAC SMITH: Hteo bih da vas zaustavim samo na jedan trenutak. Časni Sude, mislim da je spomenut jedan nadimak.

SUDIJA PARKER: Da, spomenut je jedan nadimak, a takođe je spomenuto i to da je snimljena jedna pesma za "Radio Vukovar". Mislim da bi to trebalo da se rediguje.

TUŽILAC SMITH: Hvala časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine, shvatite, mi jednostavno pokušavamo da iz transkripta uklonimo sve šta bi eventualno moglo da vas identifikuje.

SVEDOK P-012: Oprostite, ja eto, zaneo sam se, pa nisam... Nisam, eto, dobro odgovorio. Trudiću se da ne odgovorim tako više.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Odgovor je bio adekvatan. Svedoče, spomenuli ste da je kapetan Saša bio sa Nedeljkom Vojnovićem. Možete li da objasnite Sudu ko je bio Nedeljko Vojnović?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: (...) (*izbrisano po nalogu Pretresnog veća*)(...)

TUŽILAC SMITH – PITANJE: (...) (*izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...) Takođe ste rekli da je i Bogdan Kuzmić bio sa Sašom. Recite nam ko je on bio?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Bogdan Kuzmić je bio djelatnik bolnice, radio je kao vratar na ulazu u bolnicu, ali već u šestom mjesecu je napustio radno mjesto i otišao u kasarnu, u vojarnu.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kako je on bio obučen, Bogdan Kuzmić?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Bogdan Kuzmić je bio obučen u vojnu uniformu, iako... Vidio sam, imao je šljem, imao je... Mislim da je imao šinjel, kako se to zvalo, vojno, koliko se ja sjećam, ipak je 15 godina prošlo, pa možda neću točno reći, ali je više naginjalo na vojnu uniformu, kompletno vojnu uniformu.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pomenuli ste da je kapetan Saša počeo da govori o politici. Možete li ukratko da nam kažete kako se to odvijalo i kako se završilo?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa pričao je protiv Tuđmana, da su oni kao oslobodioci i onda smo mi suprotno rekli, da oni nisu oslobodioci, da mi njih nismo zvali da nas oslobode i tako, spontani se razgovor uglavnom vodio o ratu, a jedan se tako, ne znam kako se našao u kuhinji je... Vukovar pao, pa valjda je došao u bolnicu i da se našao u

kuhinji, zvao se Slobodan, koji je srpske nacionalnosti, ali je bio u Hrvatskoj vojsci i govorio je: "Kako dok sam ja bio na položaju ovo, ono", jer je bio malo pod gasom. I to je sve kapetan Saša slušao i nakon 10 minuta kad su otišli, po njega su poslali i odveli ga i taj se više nikada nije vratio.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada kažete "došli su po njega", da li možete da nam kažete ko su bili ti ljudi koji su došli po njega?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: To su bili, mislim, ali nisam siguran, da je bio Kuzmić Bogdan, ali nisam siguran. Uglavnom, došla je jedna osoba koja ga je pokupila. Prozvala ga je da dođe i on je se odazvao, izašao je i više se nije vratio.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li vam je poznato prezime tog Slobodana?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Ne. Ne, ne. Jer on je došao u kuhinju i sami smo se pitali ko je on, jer se predstavio kao Slobodan, da je u Hrvatskoj vojsci bio, je l', na ratištu i ništa drugo. Kako se zatekao, zaista ne znam. Svi smo se čudili. On je jednostavno, kako je bolnica... kako je Vukovar pao, svi su gravitirali... mnogi su gravitirali prema bolnici, jer su mislili da je bolnica najsigurnija posle pada Vukovara.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Posle odlaska iz Vukovara da li ste čuli nešto o tom Slobodanu? Da li je živ?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Ne, ne. Apsolutno svi koji su odvedeni, a nije samo odveden Slobodan, u vreme dok je kapetan Saša to veče bio i Kuzmić Bogdan, odvedeno je desetak osoba. Mogu nabrojati neke ako želi časni Sud.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možda da nastavimo sa svedočenjem, pa će onda da dođe i zgodan trenutak da to spomenete.

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Dobro. U redu.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Spomenuli ste da su napravljeni spiskovi u bolnici ko želi da ide u Hrvatsku, a ko želi da ide u Srbiju. Da li je to tačno?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jeste. Tačno. Svaka... Recimo, za kuhinju napravila je šefovica kuhinje, za pojedine odjele glavna sestra odjela napravila je i dali su spisak sestra Bibi Kolesar koja je bila glavna sestra bolnice. Kolesar Binazija se zvala.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li ste svi vi shvatili da ćete na osnovu tih spiskova sledećeg dana da budete evakuisani?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa shvatio sam. Bio sam siguran. Sad ide kud ko hoće, jer je Vesna Bosanac to veče rekla da idemo kud ko želi. Ko želi u Srbiju, može ići u Srbiju. Ko želi ići u Hrvatsku, može ići u Hrvatsku. Ja sam tako smatrao da je to gotovo, gotova stvar.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Posle vašeg razgovora sa kapetanom Sašom i ovim drugima, da li ste uspeli da odspavate tokom noći 19. na 20?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa nije niko, pa ni ja, nisu uspjeli, koliko ja znam. Svi su bili uzbuđeni, jer ova tri mjeseca koja smo mi proveli u bolnici, to se radilo krvavo, to

se radilo i 16 i više sati dnevno, pod stresom, pod granatama i vrlo teško, da sam ja čak došao u jednom momentu tokom ta tri mjeseca da sam molio Boga da me granata lupi, da me raznese, ali da ne ostanem bogalj i živ. To je bilo strašno i ljudi od uzbuđenja nisu mogli jer su shvatili da više sad rata nema, idu u slobodnu teritoriju Hrvatske.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li ste ipak uspjeli da odspavate malo te noći?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa malo, ali više bih rekao da ne.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Recite nam koja je bila prva aktivnost u koju ste bili uključeni ujutro 20. novembra?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Ujutro smo oko 7.00 još podjelili doručak, a nakon toga čekali smo da nam se kaže šta ćemo dalje raditi. Tek oko... Mislim da je bilo oko 9.00, da su došli po nas i da su rekli da se izađe na glavni hitni ulaz, što smo i učinili.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A ko vam je to rekao? Ko su to "oni"?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa neko od nas... ja više... to je ipak bilo prije 15 godina. Ja se ne sjećam. Neko od medicinskog osoblja je poslan iz one glavne zgrade.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kako ste od manje zgrade gde se kuhinja nalazila u podrumu, stigli do glavne zgrade?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa išli smo pothodnikom kroz laboratorij, hodnik poliklinike na hitni ulaz kirurgije i prošli smo pored Kriznog štaba i pored gipsaone gdje je major Šljivančanin, gospodin major Šljivančanin držao govor medicinskom osoblju.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: U tom podzemnom hodniku... Ustvari, da li možete da opišete kakva je situacija bila u tom hodniku? Da li je bilo nečega tamo ili je hodnik bio prazan?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Hodnik je bio prazan osim nas koji smo izlazili. To su bile uglavnom prateće službe tehničko-uslužnog servisa, kuhinje i vešeraja. To su sve bile prateće službe. Mi smo prolazili i mi se nismo smatrali medicinskim osobljem. Ali sam vidio na vratima gospodina Šljivančanina.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je taj podzemni hodnik nekada bio korišćen za smještaj pacijenata u slučaju gužve?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Korišten je tokom cjelog rata. Bili su smješteni, iako to nije bilo atomsko sklonište, jer su pored tog hodnika bile svega dve prostorije koje su adekvatno odgovarale atomskom skloništu. Ovo su bile podzemne prostorije gdje su bili smješteni, normalno, teški ranjenici. U tri reda onako na zidu su bili montažni kreveti koji su se spuštali prema dolje, je l'. Ali kada sam izlazio, vidio sam, malte ne više nije bilo ranjenika, već su svi bili izveženi.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li su ti pacijenti tu bili prethodne noći?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jesu. Bili su.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Ako možete da procenite, koliko je otprilike bilo pacijenata u tom hodniku prethodne večeri?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa u tom hodniku je bilo, pa jedno stotinak. Ali nije to samo iz tog hodnika evakuacija vršena, već i iz hodnika poliklinike i hodnika Internog odeljenja. Svugde su tu ležali dosta teški ranjenici.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Rekli ste da je tada, u tom trenutku, major Šljivančanin držao govor medicinskom osoblju. Da li ste ga vi videli ili ste jednostavno znali da se to dešava?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Nisam znao, jer mi smo došli i nismo pojma imali šta se događa u glavnoj zgradi, ali su nam rekli da prođemo na glavni izlaz kirurške, odnosno Hitne službe i ja sam gospodina Šljivančanina vidio na vratima gipsaone i vidio sam svoje prijatelje i kolege koji su bili zdravstveni radnici i kojima je on držao nekakav govor.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li ste nekad pre toga videli majora Šljivančanina?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Nisam nikad.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kako ste onda znali da je to on?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa zato što sam ga vidio tokom toga dana još tri, četiri puta, a nakon toga vidio sam ga u našim novinama i shvatio sam da je to gospodin Šljivančanin. A najposle, on se i predstavljao više puta da je on gospodin Šljivančanin.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada ste stigli do glavne zgrade, dakle prošli ste hodnikom, prošli ste pored gipsare, recite nam da li ste vi onda napustili bolnicu?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Nisam napustio... Zapravo jesam napustio bolnicu, ali sam prošao kroz kordon, recimo, pet sa jedne strane, pet sa druge strane su bili regularni... regularna vojska, koji su nas pretraživali, naše stvari osobne, je l', i uputili su nas prema pet autobusa u ulicu Šapuru, odnosno Gundulićevu ulicu. Ja sam smatrao da idemo na nekakv, šta ja znam, pregled, ono, na konsultiranje. Nisam znao uopće kuda idemo.

prevodioci: Mikrofon nije uključen.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Izvinjavam se. A zašto ste to mislili?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa zato što.... Ne znam, mislio sam da su nas odvojili samo muškarce, pa su valjda htjeli... smatrao sam da će nas ispitivati da li smo imali oružje, šta smo radili i tako. To sam očekivao. Jer nisam očekivao da će se nešto loše dogoditi.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kroz koji izlaz ste otišli iz glavne zgrade, dakle pre nego što ste prošli kroz taj kordon vojnika, mislim da ste tako rekli?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Kroz izlaz sam prošao hitne kirurške ambulante, hitnog ulaza kirurške ambulante.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je to ono mesto gde pristižu kola Hitne pomoći?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jeste, jeste. To je za traumatološke bolesnike, znači, prelomi, saobraćajne nesreće i sve to. To je taj hitni ulaz. A postojala je i hitna služba opće medicine za druge slučajeve. Ovo je bilo baš ulaz za teško ranjene i traumatizirane pacijente.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada govorite o vojnicima, redovnim vojnicima, spomenuli ste i JNA, spomenuli ste i pripadnike paravojnih formacija, recite nam kome su ovi vojnici pripadali i da li su možda i nekoj drugoj grupi pripadali?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Ovi su pripadali regularnoj vojsci Jugoslovenske narodne armije.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Spomenuli ste da je tamo bilo nekoliko vojnika. Da li možete da procenite koliko je vojnika JNA učestvovalo u tom pretresu dok ste vi išli prema autobusima?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa koliko se ja sjećam, pet sa jedne i pet sa druge strane.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A da ne spominjemo imena ljudi koji su išli s vama u autobuse, da li možete da nam kažete šta mislite koje su nacionalnosti bili ljudi koji su išli prema autobusima s vama?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa bili su gotovo svi hrvatske nacionalnosti. Možda je bio koji Rusin. Zapravo bio je koji Rusin i bio je koji Srbin. Ali uglavnom većina ih je bila hrvatske nacionalnosti.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Po vašem znanju recite nam kakve su to bile grupe koje su išle prema autobusima? Vi ste radili u bolnici, dakle, da li su i drugi zaposleni u bolnici išli prema autobusima i da li su možda neki drugi ljudi ili nekakve druge grupe drugih ljudi koje su tamo bile, takođe bile ukrcane u autobuse?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Već su četiri ili pet autobusa, ja točno ne znam koliko ih je bilo, već bili ukrcani. Mi smo, kažem vam, zadnji obavješteni bili i zadnji smo izlazili prema... u te autobuse, tako da ja nisam mogao viditi prije. Ja sam, kažem vam, među zadnjima ušao.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je u autobusu bilo nekih vojnika ili stražara, dakle, ljudi koji su vas držali u autobusu?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Samo vozač autobusa i na vratima je bio vojnik koji je čuvao. Dakle, bilo je dva vojna lica, ali iz regularne vojske.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada kažete "redovne vojske" da li mislite na JNA?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Naravno, na vojnike JNA, jer oni su se u svemu razlikovali. Prvo, bili su kompletno obučeni u "SMB" vojnu uniformu Jugoslovenske narodne armije i bili su uredni, kao prava vojska.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je vozač autobusa bio civil ili vojno lice?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Vojna osoba.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je on bio pripadnik neke paravojne grupe ili pripadnik JNA... čega je on bio?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pripadnik JNA.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Spomenuli ste da je u autobusu stražario vojnik JNA. Da li je on takođe išao autobusom kada ste vi otišli iz vukovarske bolnice ili je ostao kod bolnice?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: To da vam iskren budem, ne sjećam se, jer ja sam otišao pozadi, jer je to bio tako nakrcan autobus. To je bio autobus za pedesetak ljudi, a nas je bilo u tom autobusu 70, 80, tako da jednostavno više nisam pratio da li je išao s nama do kraja ili nije.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada je autobus krenuo da li je išao zajedno sa drugim autobusima ili je otišao negde sam?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Ne. Zajedno sa drugim. Svih pet ili šest, ja vam točno ne znam da li je bilo pet ili šest. Svi su u isto vreme krenuli.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Mislim da ste nešto ranije rekli da ste mislili da ćete da idete na neko ispitivanje, na neki razgovor?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Da, da. Rekao sam to i tako sam mislio.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Dok ste putovali tim autobusom da li vam je vozač autobusa možda rekao koje je vaše konačno odredište?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Ne, niko ništa nije govorio. Mi smo svi gledali jedni u druge i pitali smo se gdje nas voze.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li možete da kažete sudijama šta ste tada mislili i kako ste se osećali?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa još nisam osjećao nikakav strah, ništa nisam... Mislio sam, kažem, vode nas negdje na ispitivanje i nisam mislio ništa loše.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li možete da kažete Sudu gde je na kraju taj autobus otišao?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Taj autobus je na kraju završio, kao i svi ostali autobusi, u vojarni Vukovarskoj.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada kažete "vukovarska kasarna" na koju kasarnu tačno mislite?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jugoslovenske narodne armije.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kako ste vi znali da je to kasarna Jugoslovenske narodne armije?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Pa kako ne bih znao kad sam odrastao u tom gradu i znao sam svaki pedalj Vukovara.

prevodioci: Mikrofon molim vas.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada ste stigli u kasarnu, da li su se autobusi parkirali ispred nje ili su ušli unutra?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Autobusi su ušli unutra i onako u polukrug se parkirali.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada su se autobusi parkirali da li možete da nam kažete šta ste vi videli izvan autobusa, šta ste videli u kasarni?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Kada su se autobusi parkirali onda su sa svih strana počeli dolaziti domaći Srbi za koje sam ja osobno mislio: "Hvala Bogu nisu", neki su čak bili i moji prijatelji, "vidiš, eto nisu u tom zlu učestvovali". Međutim, svi su se oni pojavili koji su... pojavili su se gore u vojarni. Osim toga, bili su i iz Srbije, paravojske, to su bili šešeljevci, arkanovci, ali je bilo među njima i domaćih Srba.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Ti lokalni Srbi da li su bili naoružani i da li su nosili nekakve uniforme?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Bili su naoružani, ali su imali i noževe kojima su nam pretili, ovako išli su oko autobusa... od autobusa do autobusa i pretili su nam kako će nas zaklati, poubijati i tako. Bili su obučeni svakako. Bili su... imali su neki šubare, brade, gornji dio uniforme ili donji dio uniforme. Nije bila kompletna uniforma JNA, već možda samo bluza. Neko je imao možda hlače, a ne bluzu i tako. To su sve bili paravojni. Među njima i di koji vojnik Jugoslovenske narodne armije.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada kažete da su tamo bili arkanovci i šešeljevci, da li su i oni bili naoružani?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jesu.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A vojnici JNA?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Jesu. Jesu.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li možete da nam kažete broj tih lokalnih Srba i arkanovaca i šešeljevaca, dakle koliko je ta grupa bila velika?

SVEDOK P-012 – ODGOVOR: Po mojoj procjeni stotinjak ih je bilo. Svi su se okupili oko autobusa i još su neki nadolazili, neki odlazili i tako. Bila je dosta velika grupa.

SUDIJA PARKER: Gospodine Smith, ja nastojim da pratim vreme. I mi smo, naime, poremetili naš vremenski raspored zbog prethodnog svedoka i upravo smo zapravo potrošili ono vreme koje imamo, pa nam recite kada je dobar trenutak da se zaustavimo. Možda je to sada. Ne znam da li idete na nešto značajnije.

TUŽILAC SMITH: Mislim da je sada dobar trenutak. Hvala časni Sude.

SUDIJA PARKER: U redu. Mislim da ćemo da uradimo sledeće. Mi ćemo onda za danas da prekinemo sa radom. Nastavićemo sutra u 14.15 časova. Dakle, gospodine, pretpostavljam da ste me shvatili. Za danas završavamo i nastavićemo sutra.

SVEDOK P-012: Jesam, jesam. Hvala, shvatio sam.

Fond za humanitarno pravo

